

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 07 sierpnia 2015 r.

DZSE-WSPE.4035.226.2015.8.KT

Pani
Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00 - 090 Warszawa

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2015 -08- 12
ZAL.	32

stosownie do postanowień uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), przesyłam w załączeniu projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej *w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach* - z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii na temat projektu.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Ewa Dudek
Podsekretarz Stanu

Załącznik - tekst projektu rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i OSR.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2015 r.

w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach

Na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje i szczegółowe zasady działania publicznych:
 - a) placówek oświatowo-wychowawczych,
 - b) młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
 - c) młodzieżowych ośrodków socjoterapii,
 - d) specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych,
 - e) specjalnych ośrodków wychowawczych,
 - f) ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1255).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 290, 538, 598, 642, 811, 1146, 1198 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 357 i 1045.

- g) placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania – zwanych dalej „placówkami”;
- 2) warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach;
- 3) wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w placówkach.

§ 2. Placówki, o których mowa w § 1, w swoich działaniach wychowawczych, edukacyjnych i opiekuńczych respektują prawa wychowanków, w tym prawa wynikające z Konwencji o prawach dziecka, oraz kierują się następującymi zasadami:

- 1) zasadą poszanowania godności wychowanka;
- 2) zasadą poszanowania prywatności wychowanka;
- 3) zasadą przyjaznej komunikacji z wychowankiem;
- 4) zasadą wspierania kreatywnej aktywności wychowanka;
- 5) zasadą odpowiedzialności wychowanka za swoje postępowanie;
- 6) zasadą współodpowiedzialności nauczycieli i pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówce za rozwijanie możliwości psychofizycznych wychowanka;
- 7) zasadą kreatywności działań wychowawczych i edukacyjnych;
- 8) zasadą otwartości na środowisko lokalne.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Rozdział 2

Placówki oświatowo-wychowawcze

§ 4. Placówkami oświatowo-wychowawczymi są:

- 1) placówki wychowania pozaszkolnego: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie i pozaszkolne placówki specjalistyczne;
- 2) szkolne schroniska młodzieżowe:
 - a) całoroczne,
 - b) sezonowe.

§ 5. 1. Placówka wychowania pozaszkolnego realizuje zadania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, profilaktyczne, opiekuńcze, prozdrowotne, sportowe i rekreacyjne.

2. Placówka wychowania pozaszkolnego realizuje zadania wymienione w ust. 1 przez:

- 1) prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, mających na celu:
 - a) rozwijanie zainteresowań, szczególnych uzdolnień, doskonalenie umiejętności oraz pogłębianie wiedzy,
 - b) kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego,
 - c) kształtowanie poszanowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur oraz poczucia własnej tożsamości, w szczególności narodowej, etnicznej i językowej,
 - d) przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym;
- 2) organizowanie:
 - a) imprez kulturalnych, w szczególności przeglądów, wystaw i festiwali,
 - b) wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży,
 - c) działań alternatywnych wśród dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

3. Placówka wychowania pozaszkolnego może realizować zadania także poza swoją siedzibą.

§ 6. 1. W placówce wychowania pozaszkolnego są organizowane zajęcia stałe, okresowe lub okazjonalne, wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, mogą być organizowane w grupach. Organizację zajęć oraz liczbę wychowanków w grupie określa dyrektor placówki wychowania pozaszkolnego w uzgodnieniu z organem prowadzącym placówkę.

3. Organizację zajęć stałych określa się w tygodniowym planie zajęć placówki wychowania pozaszkolnego.

§ 7. Do zadań szkolnego schroniska młodzieżowego należy:

- 1) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży krajoznawstwa i różnych form turystyki jako aktywnych form wypoczynku;
- 2) prowadzenie poradnictwa i informacji krajoznawczo-turystycznej;
- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży oraz ich opiekunom tanich miejsc noclegowych;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży przebywającym w schronisku.

§ 8. Szkolne schronisko młodzieżowe posiada:

- 1) powierzchnię mieszkalną nie mniejszą niż 2,5 m² na osobę przy wyposażeniu w łóżka jednopoziomowe lub nie mniejszą niż 1,5 m² na osobę przy wyposażeniu w łóżka piętrowe;
- 2) pomieszczenia mieszkalne wyposażone w łóżka lub tapczany, kołdry lub koce, bieliznę pościelową, szafy ubraniowe lub wieszaki, stół, krzesła lub taborety, lustro i kosz na śmieci;
- 3) pomieszczenie do przechowywania bagażu i sprzętu turystycznego oraz pomieszczenie do suszenia odzieży;
- 4) ogrzewanie zapewniające utrzymanie w pomieszczeniach temperatury co najmniej 18°C.

§ 9. Szkolne schronisko młodzieżowe całoroczne jest zlokalizowane w samodzielnym budynku lub wydzielonej części budynku.

§ 10. Szkolne schronisko młodzieżowe sezonowe jest organizowane w pomieszczeniach szkoły lub bursy.

§ 11. 1. Placówki oświatowo-wychowawcze mogą posiadać filie.

2. Filię tworzy, przekształca i likwiduje organ prowadzący placówkę oświatowo-wychowawczą.

§ 12. 1. Placówki oświatowo-wychowawcze prowadzą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówki, w których nie są przewidziane ferie szkolne.

2. Szkolne schroniska młodzieżowe sezonowe prowadzą działalność w niektórych okresach roku kalendarzowego, w tym w okresie ferii szkolnych oraz w dniach wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

Rozdział 3

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii

§ 13. 1. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży:

- 1) niedostosowanych społecznie wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji – jako resocjalizacyjno-wychowawcze;
- 2) niedostosowanych społecznie wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – jako resocjalizacyjno-rewalidacyjne.

2. Działalność młodzieżowych ośrodków wychowawczych może być ukierunkowana na rozwiązywanie specyficznych problemów wychowawczych wychowanków, w tym:

- 1) wychowanków będących nieletnimi matkami;
- 2) wychowanków z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) wychowanków wymagających wzmożonego nadzoru wychowawczego.

3. Nieletni, wobec którego sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, z dniem przybycia do młodzieżowego ośrodka wychowawczego wskazanego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382) staje się wychowankiem tego ośrodka.

§ 14. Do zadań młodzieżowego ośrodka wychowawczego należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego, kreatywnego i odpowiedzialnego życia po opuszczeniu tego ośrodka, zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi.

§ 15. 1. Nieletniej wychowance w ciąży młodzieżowy ośrodek wychowawczy zapewnia odpowiednią opiekę oraz przygotowanie do roli rodzicielskiej.

2. Nieletniej wychowance w ciąży oraz po urodzeniu dziecka młodzieżowy ośrodek wychowawczy zapewnia:

- 1) wyżywienie dostosowane do potrzeb wychowanki oraz potrzeb dziecka;
- 2) opiekę i pomoc psychologiczną, w szczególności w zakresie budowania więzi i nawiązywania kontaktów z dzieckiem oraz zaspokajania jego potrzeb.

3. O ciąży wychowanki i urodzeniu przez nią dziecka dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego zawiadamia jej rodziców i właściwy sąd rodzinny.

4. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy, w porozumieniu z sądem rodzinnym, oraz za zgodą rodziców nieletniej wychowanki, we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej i podmiotem leczniczym, zapewnia nieletniej matce stały kontakt z dzieckiem, możliwość sprawowania opieki nad dzieckiem poza czasem nauki w szkole oraz udział w jego wychowywaniu.

§ 16. 1. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są prowadzone dla dzieci i młodzieży, które:

- 1) z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym są zagrożone niedostosowaniem społecznym i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i socjoterapii, oraz

2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

2. Do młodzieżowych ośrodków socjoterapii dzieci i młodzież są przyjmowani na okres, na który wydano orzeczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 6 ustawy.

3. Działalność młodzieżowych ośrodków socjoterapii może być ukierunkowana na rozwiązywanie specyficznych problemów wychowawczych wychowanków, w tym wychowanków z zaburzeniami psychicznymi.

§ 17. Do zadań młodzieżowego ośrodka socjoterapii należy eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego, kreatywnego i odpowiedzialnego życia po opuszczeniu tego ośrodka, zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi.

§ 18. 1. Zadania, o których mowa w § 14 i 17, są realizowane przez:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków;
- 2) udział wychowanków w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym:
 - resocjalizacyjnych – w przypadku młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
 - socjoterapeutycznych – w przypadku młodzieżowych ośrodków socjoterapii,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - rewalidacyjnych – w przypadku wychowanków niepełnosprawnych,
 - innych zajęciach o charakterze terapeutycznym,
 - b) sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, w tym zajęciach na świeżym powietrzu w wymiarze co najmniej dwóch godzin dziennie, o ile pozwalają na to warunki atmosferyczne,
 - c) kulturalno-oświatowych,
 - d) rozwijających zainteresowania.

2. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii organizują i udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy.

3. Zajęcia resocjalizacyjne, socjoterapeutyczne i profilaktyczno-wychowawcze, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, są ukierunkowane w szczególności na:

- 1) wspieranie wychowanków po przyjęciu do młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii;
- 2) rozwijanie mocnych stron i zainteresowań wychowanków odpowiednio do ich możliwości psychofizycznych;
- 3) kształtowanie kompetencji indywidualnych i społecznych oraz przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w życiu dorosłym i aktywności zawodowej;
- 4) nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

4. Zajęcia sportowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, są organizowane na obiektach umożliwiających realizację tych zajęć.

5. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, mogą być organizowane również poza siedzibą młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

§ 19. 1. W skład młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii wchodzi co najmniej jedna z następujących szkół:

- 1) szkoła podstawowa specjalna;
- 2) gimnazjum specjalne;
- 3) szkoła ponadgimnazjalna specjalna.

2. Szkoły wchodzące w skład młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii spełniające warunki określone w art. 68a ust. 2 ustawy, mogą organizować kwalifikacyjne kursy zawodowe.

3. Liczbę uczniów w oddziale szkoły zorganizowanej w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii określają przepisy wydane na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy.

4. Do szkół funkcjonujących w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii mogą również uczęszczać uczniowie niebędący wychowankami tych ośrodków, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane odpowiednio ze względu na niedostosowanie społeczne albo zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

§ 20. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii jest grupa wychowawcza. Grupa wychowawcza obejmuje wychowanków w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych wychowanków i specyficznych problemów wychowawczych.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi do 12.

3. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca grupy wychowawczej.

§ 21. 1. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w zależności od potrzeb wychowanków, tworzy się grupy usamodzielnienia.

2. Grupą usamodzielnienia opiekuje się wychowawca grupy usamodzielnienia.

3. W grupie usamodzielnienia wychowanek jest przygotowywany do dorosłego życia, w szczególności umożliwia się wychowankowi nabywanie umiejętności:

- 1) samodzielnego przygotowywania posiłków;
- 2) posługiwania się podstawowym sprzętem AGD;
- 3) dbania o porządek;
- 4) załatwiania spraw w urzędach oraz innych instytucjach;
- 5) funkcjonowania na rynku pracy, w tym przygotowania do samokształcenia, podnoszenia kwalifikacji, rozwijania umiejętności i zainteresowań;
- 6) funkcjonowania w społeczeństwie;
- 7) radzenia sobie w sytuacjach trudnych i rozwiązywaniu konfliktów.

§ 22. 1. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii zatrudnia się psychologów, pedagogów i doradców zawodowych, a także, w zależności od potrzeb, innych specjalistów, oraz osoby prowadzące zajęcia, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 lit. b-d.

2. Wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego, o których mowa w ust. 1, nie może być niższy niż:

- 1) pełny tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć ustalony na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357) – w przypadku psychologa;
- 2) 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;

- 3) 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

3. W przypadku gdy liczba wychowanków w młodzieżowym ośrodku wychowawczym przekracza 36, wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zwiększa się, w przeliczeniu na każdych kolejnych 12 wychowanków, co najmniej o:

- 1) 1/3 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku psychologa;
- 2) 1/6 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;
- 3) 1/6 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

4. W przypadku gdy liczba wychowanków w młodzieżowym ośrodku socjoterapii przekracza 36, wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zwiększa się, w przeliczeniu na każdych kolejnych 12 wychowanków, co najmniej o:

- 1) 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku psychologa;
- 2) 1/8 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;
- 3) 1/8 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

§ 23. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniają wychowankom dostęp do opieki medycznej, w tym specjalistycznej.

§ 24. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują, w zależności od potrzeb, z pracownikami socjalnymi.

§ 25. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniają wychowankom całodobową opiekę.

2. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii opieka w porze nocnej jest sprawowana w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami oraz bezpieczeństwo wychowanków.

3. Opiekę w porze nocnej sprawuje co najmniej dwóch wychowawców grup wychowawczych.

4. W przypadku gdy w młodzieżowym ośrodku wychowawczym przebywa więcej niż 36 wychowanków, liczbę wychowawców grup wychowawczych sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się w stosunku do liczby określonej w ust. 3, o 1 wychowawcę grupy wychowawczej na każdych kolejnych 36 wychowanków.

5. W przypadku gdy w młodzieżowym ośrodku socjoterapii przebywa więcej niż 48 wychowanków, liczbę wychowawców grup wychowawczych sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się w stosunku do liczby określonej w ust. 3, o 1 wychowawcę grupy wychowawczej na każdych kolejnych 48 wychowanków.

6. Wychowawcy grup wychowawczych sprawujący nad wychowankami opiekę w porze nocnej są obowiązani co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy przeprowadzić obchód.

7. W uzasadnionych przypadkach może funkcjonować młodzieżowy ośrodek socjoterapii, który nie zapewnia całodobowej opieki.

§ 26. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii prowadzą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówki, w których nie są przewidziane ferie szkolne.

§ 27. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniają pokoje mieszkalno-sypialniane przeznaczone dla nie więcej niż 4 wychowanków, urządzone we współpracy z wychowankami, zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i możliwościami psychofizycznymi. Pokoje mieszkalno-sypialniane są wyposażone co najmniej w:

- 1) łóżka jednoosobowe, poduszki, kołdry i bieliznę pościelową;
- 2) indywidualną szafkę dla każdego wychowanka do przechowywania rzeczy osobistych;
- 3) szafy ubraniowe.

2. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii znajdują się:

- 1) pomieszczenia rekreacyjno-wypoczynkowe odpowiednie do potrzeb grup wychowawczych;
- 2) pomieszczenie umożliwiające organizację spotkań całej społeczności odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii;
- 3) odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć, o których mowa w § 18, oraz do indywidualnej pracy z wychowankiem;
- 4) miejsca umożliwiające samodzielne przygotowanie posiłków przez wychowanków, w tym przeznaczone do prowadzenia zajęć kulinarnych, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności;
- 5) jadalnia;
- 6) pokój dla chorych;
- 7) gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej;
- 8) miejsce umożliwiające wychowankom samodzielne pranie i suszenie rzeczy osobistych;
- 9) łazienki i toalety w liczbie umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

3. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii zamieszkują wyłącznie wychowankowie, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Mieszkania zajmowane przez nauczycieli i pracowników zatrudnionych w młodzieżowych ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii, zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, powinny stanowić odrębną część ośrodka, do której wychowankowie nie mają bezpośredniego dostępu.

§ 28. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii:

- 1) zapewniają wychowankom kontakt z rodziną, z wyjątkiem sytuacji, gdy sąd orzeknie o zakazie takich kontaktów;
- 2) podejmują współpracę z rodziną wychowanka.

2. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują z ośrodkami pomocy społecznej i powiatowymi centrami pomocy rodzinie, w szczególności w celu zapewnienia usamodzielniającym się wychowankom pomocy, o której mowa w przepisach art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 i 693).

3. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii obowiązane są do:

- 1) systematycznej oceny efektów podejmowanych działań, w szczególności pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, nie rzadziej niż raz w roku;
- 2) badania poziomu bezpieczeństwa wychowanków co najmniej dwa razy w roku;
- 3) przygotowania wychowanków do funkcjonowania po opuszczeniu ośrodka, w tym zapewnienia im wsparcia w okresie poprzedzającym opuszczenie ośrodka;
- 4) monitorowania losów byłych wychowanków i wykorzystywania pozyskanych informacji do oceny skuteczności podejmowanych przez ośrodek działań.

§ 29. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do tych szkół.

Rozdział 4

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze

§ 30. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży:

- 1) niesłyszących i słabosłyszących;
- 2) niewidomych i słabowidzących;
- 3) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- 4) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- 5) z niepełnosprawnościami sprzężonymi;
- 6) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym.

§ 31. 1. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży, które:

- 1) wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych, oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 30, oraz które z powodu tej niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania.

2. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze mogą być także prowadzone dla dzieci, które:

- 1) wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych, oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 30, oraz które z powodu tej niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola w miejscu zamieszkania.

3. Do specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego dzieci i młodzież są przyjmowani na okres, na który wydano orzeczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 6 ustawy.

§ 32. 1. Pobyt wychowanka w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym może trwać do czasu ukończenia wychowania przedszkolnego lub nauki w szkole wchodzącej w skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym wychowanek kończy 24 rok życia.

2. Jeżeli specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy dysponuje wolnymi miejscami, za zgodą organu prowadzącego, na zajęcia, o których mowa w § 34 ust. 1 pkt 2, mogą być przyjęte dzieci i młodzież spoza ośrodka, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 30, lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

§ 33. 1. W skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego wchodzi co najmniej jedna z następujących szkół:

- 1) szkoła podstawowa specjalna;
- 2) gimnazjum specjalne;
- 3) szkoła ponadgimnazjalna specjalna.

2. Szkoły wchodzące w skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, spełniające warunki określone w art. 68a ust. 2 ustawy mogą organizować kwalifikacyjne kursy zawodowe.

3. W skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego może także wchodzić przedszkole specjalne utworzone na podstawie porozumienia między właściwymi organami prowadzącymi, do którego mogą uczęszczać także dzieci spoza ośrodka.

§ 34. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy zapewnia:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków;
- 2) udział wychowanków w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym:
 - rewalidacyjnych,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - innych zajęciach o charakterze terapeutycznym,
 - b) sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, w tym zajęciach na świeżym powietrzu w wymiarze co najmniej dwóch godzin dziennie, o ile pozwalają na to warunki atmosferyczne,
 - c) kulturalno-oświatowych,
 - d) rozwijających zainteresowania.

2. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy organizuje i udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy.

3. Zajęcia sportowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, są organizowane na obiektach umożliwiających realizację tych zajęć.

§ 35. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym jest grupa wychowawcza. Grupa wychowawcza obejmuje wychowanków w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych wychowanków.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju przedszkola specjalnego lub szkoły specjalnej, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy.

3. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca grupy wychowawczej.

4. Do grupy wychowawczej, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudnić pomoc wychowawcy.

5. Do grupy wychowawczej, w skład której wchodzi wychowankowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,

lub wychowankowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, uczęszczający do przedszkola lub klas I-IV szkoły podstawowej specjalnej, zatrudnia się pomoc wychowawcy.

§ 36. 1. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym zatrudnia się psychologa, pedagoga i doradcę zawodowego oraz, w zależności od potrzeb, innych specjalistów.

2. Wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego, o których mowa w ust. 1, nie może być niższy niż:

- 1) pełny tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć ustalony na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku psychologa;
- 2) 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;
- 3) 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

3. W przypadku gdy liczba wychowanków w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym przekracza 36, wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zwiększa się, w przeliczeniu na każdych kolejnych 12 wychowanków, co najmniej o:

- 1) 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku psychologa;
- 2) 1/8 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;
- 3) 1/8 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

§ 37. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy zapewnia wychowankom dostęp do opieki medycznej, w tym specjalistycznej.

§ 38. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy współpracuje, w zależności od potrzeb, z pracownikami socjalnymi.

§ 39. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

2. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym opieka w porze nocnej jest sprawowana przez wychowawców grup wychowawczych i pomoc wychowawcy, w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami i bezpieczeństwo wychowanków.

3. Opiekę w porze nocnej sprawują co najmniej dwie osoby, w tym co najmniej jeden wychowawca grupy wychowawczej.

4. W przypadku gdy w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym przebywa więcej niż 48 wychowanków, liczbę osób sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się w stosunku do liczby określonej w ust. 3, o 1 osobę na każdych kolejnych 48 wychowanków.

5. Osoby sprawujące nad wychowankami opiekę w porze nocnej są obowiązane co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy przeprowadzić obchód.

§ 40. W przypadku gdy częstotliwość i jakość kontaktów wychowanka z rodzicami wskazuje na trwałą przeszkodę w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy występuje do sądu o zbadanie sytuacji dziecka.

§ 41. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy prowadzi działalność przez cały rok szkolny jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

2. Za zgodą organu prowadzącego specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy może również prowadzić działalność w okresie zimowej i wiosennej przerwy świątecznej oraz w okresie ferii szkolnych.

3. Przebywanie wychowanków poniżej 10 roku życia w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym w dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych może mieć miejsce jedynie w przypadkach uzasadnionych sytuacją rodzinną.

§ 42. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy zapewnia wychowankom pokoje mieszkalno-sypialniane przeznaczone dla nie więcej niż 4 wychowanków, urządzone we współpracy z wychowankami, zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i możliwościami psychofizycznymi. Pokoje mieszkalno-sypialniane są wyposażone co najmniej w:

- 1) łóżka jednoosobowe, poduszki, kołdry i bieliznę pościelową;
- 2) indywidualną szafkę dla każdego wychowanka do przechowywania rzeczy osobistych;
- 3) szafy ubraniowe.

2. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym znajdują się:

- 1) pomieszczenia rekreacyjno-wypoczynkowe odpowiednie do potrzeb grup wychowawczych;
- 2) pomieszczenie umożliwiające organizację spotkań całej społeczności ośrodka;
- 3) odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć, o których mowa w § 34, oraz do indywidualnej pracy z wychowankiem;
- 4) miejsca umożliwiające samodzielne przygotowanie posiłków przez wychowanków, w tym przeznaczone do prowadzenia zajęć kulinarnych, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności;
- 5) jadalnię;
- 6) pokój dla chorych;
- 7) gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej;
- 8) miejsca umożliwiające wychowankom samodzielne pranie i suszenie rzeczy osobistych;
- 9) łazienki i toalety w liczbie umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

3. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym mieszkają wyłącznie wychowankowie, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Mieszkania zajmowane przez nauczycieli i pracowników zatrudnionych w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, powinny stanowić odrębną część ośrodka, do której wychowankowie nie mają bezpośredniego dostępu.

§ 43. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy współpracuje z rodzicami wychowanków w zakresie realizacji działań opiekuńczych i wychowawczych oraz, w przypadkach uzasadnionych sytuacją rodziny wychowanka, współdziała, odpowiednio do potrzeb, z ośrodkami pomocy społecznej oraz powiatowymi centrami pomocy rodzinie, w szczególności w celu zapewnienia usamodzielniającym się wychowankom pomocy, o której mowa w art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

§ 44. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy jest obowiązany do:

- 1) systematycznej oceny efektów podejmowanych działań, w szczególności pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, nie rzadziej niż raz w roku;
- 2) badania poziomu bezpieczeństwa wychowanków co najmniej dwa razy w roku;

- 3) przygotowania wychowanków do funkcjonowania po opuszczeniu ośrodka, w tym zapewnienia im wsparcia w okresie poprzedzającym opuszczenie ośrodka;
- 4) monitorowania losów byłych wychowanków i wykorzystywania pozyskanych informacji do oceny skuteczności podejmowanych przez ośrodek działań.

§ 45. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy współpracuje ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do tych szkół.

§ 46. 1. Specjalne ośrodki wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży, które:

- 1) wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych, oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 30, oraz które z powodu tych niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, lub nie mogą przebywać w bursie.

2. Do specjalnego ośrodka wychowawczego dzieci i młodzież są przyjmowani na okres, na który wydano orzeczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 6 ustawy.

§ 47. Wychowankami specjalnego ośrodka wychowawczego są dzieci i młodzież, uczęszczające do klas IV-VI szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym w którym wychowanek kończy 24. rok życia.

§ 48. 1. Specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom:

- 1) realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza ośrodkiem;
- 2) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków;
- 3) udział wychowanków w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym:
 - rewalidacyjnych,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - innych zajęciach o charakterze terapeutycznym,

- b) sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, w tym zajęciach na świeżym powietrzu w wymiarze co najmniej dwóch godzin dziennie, o ile pozwalają na to warunki atmosferyczne,
- c) kulturalno-oświatowych,
- d) rozwijających zainteresowania.

2. Specjalny ośrodek wychowawczy organizuje i udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy.

3. Zajęcia sportowe, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, są organizowane na obiektach umożliwiających realizację tych zajęć.

§ 49. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w specjalnym ośrodku wychowawczym jest grupa wychowawcza. Grupa wychowawcza obejmuje wychowanków w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb rozwojowych.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy.

3. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca grupy wychowawczej.

4. Do grupy wychowawczej, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudnić pomoc wychowawcy.

§ 50. 1. W specjalnym ośrodku wychowawczym zatrudnia się psychologa, pedagoga i doradcę zawodowego oraz, w zależności od potrzeb, innych specjalistów.

2. Wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego, o których mowa w ust. 1, nie może być niższy niż:

- 1) pełny tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć ustalony na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku psychologa;
- 2) 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;
- 3) 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

3. W przypadku gdy liczba wychowanków w specjalnym ośrodku wychowawczym przekracza 36, wymiar godzin zajęć psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zwiększa się, w przeliczeniu na każdych kolejnych 12 wychowanków, co najmniej o:

- 1) 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku psychologa;
- 2) 1/8 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku pedagoga;
- 3) 1/8 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w przypadku doradcy zawodowego.

§ 51. Specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom dostęp do opieki medycznej, w tym specjalistycznej.

§ 52. Specjalny ośrodek wychowawczy współpracuje, w zależności od potrzeb, z pracownikami socjalnymi.

§ 53.1. Specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

2. W specjalnym ośrodku wychowawczym opieka w porze nocnej jest sprawowana przez wychowawców grup wychowawczych i pomoc wychowawcy w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami i bezpieczeństwo wychowanków.

3. Opiekę w porze nocnej sprawują co najmniej dwie osoby, w tym jeden wychowawca grupy wychowawczej.

4. W przypadku gdy w specjalnym ośrodku wychowawczym przebywa więcej niż 48 wychowanków, liczbę osób sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się w stosunku do liczby określonej w ust. 3, o 1 osobę na każdych kolejnych 48 wychowanków.

5. Osoby sprawujące nad wychowankami opiekę w godzinach nocnych są obowiązane co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy przeprowadzić obchód.

§ 54. W przypadku, gdy częstotliwość i jakość kontaktów wychowanka z rodzicami wskazuje na trwałą przeszkodę w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka, specjalny ośrodek wychowawczy występuje do sądu o zbadanie sytuacji dziecka.

§ 55. 1. Specjalny ośrodek wychowawczy prowadzi działalność przez cały rok szkolny jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

2. Za zgodą organu prowadzącego specjalny ośrodek wychowawczy może również prowadzić działalność w okresie zimowej i wiosennej przerwy świątecznej oraz w okresie ferii szkolnych, zapewniając wychowankom zajęcia opiekuńczo-wychowawcze.

§ 56. 1. Specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom pokoje mieszkalno-sypialniane przeznaczone dla nie więcej niż 4 wychowanków, urządzone we współpracy z wychowankami, zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i możliwościami psychofizycznymi. Pokoje mieszkalno-sypialniane są wyposażone co najmniej w:

- 1) łóżka jednoosobowe, poduszki, kołdry i bieliznę pościelową;
- 2) indywidualną szafkę dla każdego wychowanka do przechowywania rzeczy osobistych;
- 3) szafy ubraniowe.

2. W specjalnym ośrodku wychowawczym znajdują się:

- 1) pomieszczenia rekreacyjno-wypoczynkowe odpowiednie do potrzeb grup wychowawczych;
- 2) pomieszczenie umożliwiające organizację spotkań całej społeczności ośrodka;
- 3) odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć, o których mowa w § 48 ust. 1 pkt 3, oraz do indywidualnej pracy z wychowankiem;
- 4) miejsca umożliwiające samodzielne przygotowanie posiłków przez wychowanków, w tym przeznaczone do prowadzenia zajęć kulinarnych, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności;
- 5) jadalnię;
- 6) pokój dla chorych,
- 7) gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej,
- 8) miejsce umożliwiające wychowankom samodzielne pranie i suszenie rzeczy osobistych,
- 9) łazienki i toalety w liczbie umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

3. W specjalnym ośrodku wychowawczym mieszkają wyłącznie wychowankowie ośrodka, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Mieszkania zajmowane przez nauczycieli i pracowników zatrudnionych w specjalnym ośrodku wychowawczym, zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, powinny stanowić odrębną część ośrodka, do której wychowankowie nie mają bezpośredniego dostępu.

§ 57. Specjalny ośrodek wychowawczy współpracuje:

- 1) ze szkołą, w której wychowanek realizuje obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, w zakresie realizowania zajęć rewalidacyjnych i oddziaływań wychowawczych;
- 2) z rodzicami, w zakresie realizacji działań opiekuńczych i wychowawczych;
- 3) z ośrodkami pomocy społecznej oraz powiatowymi centrami pomocy rodzinie, w szczególności w celu zapewnienia usamodzielniającym się wychowankom pomocy, o której mowa w przepisach art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – w przypadkach uzasadnionych sytuacją rodziny wychowanka.

§ 58. Specjalny ośrodek wychowawczy jest obowiązany do:

- 1) systematycznej oceny efektów podejmowanych działań, w szczególności pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, nie rzadziej niż raz w roku;
- 2) badania poziomu bezpieczeństwa wychowanków co najmniej dwa razy w roku;
- 3) przygotowania wychowanków do funkcjonowania po opuszczeniu ośrodka, w tym zapewnienia wsparcia przed opuszczeniem ośrodka;
- 4) monitorowania losów byłych wychowanków i wykorzystywania pozyskanych informacji do oceny skuteczności podejmowanych przez ośrodek działań.

Rozdział 5

Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze

§ 59. 1. Ośrodkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, są ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

2. Wychowankami ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych są:

- 1) dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi na podstawie orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- 2) dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, objęte kształceniem specjalnym na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

3. Do ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych dzieci i młodzież, o których mowa w ust. 2 pkt 1, są przyjmowani na okres, na który wydano orzeczenie, o którym mowa

w ust. 2 pkt 1, nie wcześniej jednak niż od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3. rok życia, i nie dłużej niż do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym, w którym kończą 25. rok życia.

4. Do ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych dzieci i młodzież, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są przyjmowani na okres, na który wydano orzeczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie wcześniej jednak niż od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3. rok życia, i nie dłużej niż do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym w którym kończą 24. rok życia.

§ 60. 1. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy zapewnia wychowankom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim udział w zajęciach:

- 1) rewalidacyjno-wychowawczych, prowadzonych indywidualnie lub w zespołach;
- 2) terapeutycznych i usprawniających ruchowo, dostosowanych do potrzeb wychowanków;
- 3) rekreacyjnych.

2. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy zapewnia wychowankom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków;
- 2) udział w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym:
 - rewalidacyjnych,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - innych zajęciach o charakterze terapeutycznym,
 - b) sportowych, turystycznych, rekreacyjnych oraz kulturalno-oświatowych, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych wychowanków,
 - c) rozwijających zainteresowania.

3. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy organizuje i udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy.

§ 61. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym jest grupa wychowawcza. Grupa wychowawcza obejmuje

wychowanków w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych wychowanków.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi:

- 1) w przypadku wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim – do 4;
- 2) w przypadku wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi – do 8, z tym że w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest autyzm, w tym zespół Aspergera – do 4.

3. Grupą wychowawczą opiekują się wychowawca grupy wychowawczej.

4. W ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym do każdej grupy wychowawczej zatrudnia się pomoc wychowawcy.

§ 62. W ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym zatrudnia się, w zależności od potrzeb, psychologa, pedagoga lub innych specjalistów.

§ 63. 1. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy prowadzi działalność przez cały rok szkolny, z wyjątkiem sobót i dni ustawowo wolnych od pracy, jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

2. Czas pracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego wynosi nie mniej niż osiem godzin dziennie. Czas pracy ośrodka i organizację zajęć określa dyrektor ośrodka w uzgodnieniu z organem prowadzącym ośrodek.

§ 64. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy zapewnia wychowankom odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć terapeutycznych i indywidualnej pracy z wychowankiem.

§ 65. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy współpracuje z rodzicami lub opiekunami wychowanków w zakresie realizacji działań opiekuńczych i wychowawczych.

Rozdział 6

Placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania

§ 66. Placówkami zapewniającymi opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania są bursy i domy wczasów dziecięcych.

§ 67. Bursa zapewnia opiekę i wychowanie uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży, w tym uczniom wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, oraz słuchaczom zakładów kształcenia nauczycieli i kolegów pracowników służb społecznych, w wieku do 24 roku życia.

§ 68. Bursa zapewnia wychowankom:

- 1) całodobową opiekę;
- 2) warunki do nauki;
- 3) pomoc w nauce;
- 4) warunki do rozwijania zainteresowań i szczególnych uzdolnień;
- 5) warunki umożliwiające uczestnictwo w kulturze, sporcie i turystyce.

§ 69. Bursa realizuje swoje zadania we współpracy z rodzicami wychowanka, szkołą, do której uczęszcza wychowanek, oraz z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi.

§ 70. 1. W bursie działa zespół wychowawczy do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, powoływany przez dyrektora bursy.

2. Do zadań zespołu wychowawczego należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemów wychowawczych wychowanków;
- 2) opracowanie planu wychowawczego na dany rok szkolny;
- 3) dokonywanie okresowej analizy i oceny skuteczności podejmowanych działań wychowawczych;
- 4) doskonalenie metod pracy wychowawczej.

3. W skład zespołu wychowawczego wchodzi:

- 1) dyrektor bursy lub upoważniona przez niego osoba – jako przewodniczący zespołu;
- 2) wychowawca grupy wychowawczej;
- 3) w miarę potrzeb i możliwości – pedagog lub psycholog oraz inni specjaliści.

§ 71. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w bursie jest grupa wychowawcza.

2. Liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określa dyrektor w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę.

3. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej obejmującej wyłącznie wychowanków wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy

i wychowania odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy.

4. Dopuszcza się tworzenie grup wychowawczych integracyjnych, w których liczba wychowanków nie może być większa niż 20, w tym do 5 wychowanków niepełnosprawnych.

5. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca grupy wychowawczej.

§ 72. Wymiar zajęć opiekuńczo-wychowawczych z jedną grupą wychowawczą w bursie określa tygodniowy plan zajęć, opracowany przez dyrektora bursy w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę.

§ 73. 1. Opiekę w bursie w porze nocnej sprawuje wychowawca grupy wychowawczej.

2. W uzasadnionych przypadkach opiekę w porze nocnej może sprawować osoba niebędąca wychowawcą, wyznaczona przez dyrektora bursy.

§ 74. Do uczniów szkół policealnych, słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, a do dnia 1 października 2016 r. – także słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli, nie stosuje się przepisów § 70–73, a przepisy § 68 i 69 stosuje się odpowiednio.

§ 75. 1. Bursa prowadzi działalność przez cały rok szkolny jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

2. Za zgodą organu prowadzącego bursa może również prowadzić działalność w okresie ferii szkolnych, zapewniając wychowankom zajęcia opiekuńczo-wychowawcze.

§ 76. 1. Dom wczasów dziecięcych jest placówką przeznaczoną do okresowego pobytu dzieci i młodzieży w celu wspierania ich fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmocnienia ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowania zachowań prozdrowotnych, z wykorzystaniem lokalnych warunków klimatycznych.

2. Dom wczasów dziecięcych prowadzi działalność dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży, z wyjątkiem szkół policealnych.

§ 77. Do zadań domu wczasów dziecięcych w szczególności należy:

- 1) organizowanie zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych i specjalistycznych;
- 2) organizowanie zajęć mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- 3) organizowanie aktywnych form wypoczynku.

§ 78. Okres pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych nie powinien przekraczać 12 tygodni.

§ 79. 1. Dom wczasów dziecięcych zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

2. Opiekę w porze nocnej sprawuje wychowawca grupy wychowawczej.

3. W uzasadnionych przypadkach opiekę w porze nocnej może sprawować osoba niebędąca wychowawcą, wyznaczona przez dyrektora domu wczasów dziecięcych.

§ 80. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w domu wczasów dziecięcych jest grupa wychowawcza.

2. Liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określa dyrektor w uzgodnieniu z organem prowadzącym dom wczasów dziecięcych.

3. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej obejmującej wyłącznie wychowanków wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy.

4. Dopuszcza się tworzenie grup wychowawczych integracyjnych, w których liczba wychowanków nie może być większa niż 20, w tym do 5 wychowanków niepełnosprawnych.

5. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca grupy wychowawczej.

§ 81. 1. Wychowankowie przebywający w domu wczasów dziecięcych spełniają obowiązek szkolny lub obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły funkcjonującej w domu wczasów dziecięcych lub do szkoły poza domem wczasów dziecięcych.

2. Po zakończeniu pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych dyrektor domu wczasów dziecięcych przekazuje pisemną informację o bieżących ocenach uzyskanych przez wychowanka, jego zachowaniu oraz kondycji psychofizycznej dyrektorowi szkoły macierzystej wychowanka oraz rodzicom.

§ 82. Dom wczasów dziecięcych prowadzi działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówka, w której nie są przewidziane ferie szkolne.

Rozdział 7

Przepisy wspólne

§ 83. W realizacji swoich zadań placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym oraz, w zależności od potrzeb, z właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 84. 1. Szczegółową organizację działania placówki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji placówki, opracowany przez dyrektora placówki w terminie do dnia

30 kwietnia każdego roku. Arkusz organizacji placówki zatwierdza organ prowadzący w terminie do dnia 25 maja danego roku.

2. W arkuszu organizacji placówki określa się w szczególności liczbę pracowników placówki, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, oraz ogólną tygodniową i roczną liczbę godzin zajęć finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący placówkę.

3. W arkuszu organizacji szkolnego schroniska młodzieżowego określa się w szczególności:

- 1) okres działalności schroniska;
- 2) liczbę pracowników schroniska;
- 3) liczbę miejsc noclegowych w schronisku;
- 4) liczbę wykorzystanych miejsc noclegowych w poprzednim roku szkolnym;
- 5) planowaną liczbę miejsc noclegowych dla dzieci i młodzieży w danym roku szkolnym.

§ 85. Zadania placówki realizują nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju prowadzonych zajęć oraz pomoc wychowawcy.

§ 86. Zespół, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy, w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym i ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym:

- 1) dokonuje oceny zasadności dalszego pobytu wychowanka w placówce;
- 2) ustala, na wniosek rodziców wychowanka, zakres współpracy młodzieżowego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego i ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego z wychowankiem i jego rodziną, po opuszczeniu przez wychowanka placówki.

§ 87. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych, psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści pracujący z wychowankiem w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym i ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym realizują z wychowankiem tej placówki indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy.

§ 88. 1. Placówki mogą współpracować z wolontariuszami.

2. Dyrektor placówki informuje wolontariusza o specyfice działalności placówki i konieczności zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących wychowanków placówki.

3. Dyrektor placówki zawiera z wolontariuszem porozumienie określające:

- 1) zakres, sposób i czas wykonywania przez wolontariusza zadań;
- 2) czas trwania porozumienia;
- 3) zobowiązanie wolontariusza do wykonywania zadań we współpracy z osobami, o których mowa w § 85;
- 4) zobowiązanie wolontariusza do nieujawniania informacji dotyczących wychowanków placówki;
- 5) postanowienie o możliwości rozwiązania porozumienia.

4. Wolontariusz wykonuje zadania określone w porozumieniu we współpracy z osobami, o których mowa w § 85, oraz pod nadzorem dyrektora placówki lub wyznaczonej przez niego osoby.

5. Placówki mogą współpracować z osobami odbywającymi praktyki studenckie lub absolwenckie.

§ 89. 1. Rodzice dzieci i młodzieży przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych wnoszą opłatę za posiłki w stołówce ośrodka równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie.

2. Rodzice dzieci i młodzieży przebywających w bursie wnoszą opłatę za:

- 1) posiłki w stołówce bursy równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie;
- 2) zakwaterowanie w bursie w wysokości do 50% kosztu utrzymania miejsca; do kosztu tego nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i wydatków pochodnych od tych wynagrodzeń.

3. Rodzice dzieci i młodzieży przebywających w domu wczasów dziecięcych wnoszą opłatę za:

- 1) posiłki w stołówce domu wczasów dziecięcych równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie;
- 2) zakwaterowanie w domu wczasów dziecięcych w wysokości nie wyższej niż koszt utrzymania miejsca.

4. Wysokość opłat za posiłki, o których mowa w ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, a także termin i sposób ich wnoszenia ustala dyrektor placówki w uzgodnieniu z organem prowadzącym.

5. Wysokość opłaty za zakwaterowanie w bursie oraz w domu wczasów dziecięcych, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, a także termin i sposób jej wnoszenia ustala organ prowadzący placówkę.

6. Opłaty, o których mowa w ust. 2 i 3, nie mogą przekraczać łącznie 25% wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748).

7. Jeżeli dziecko z uzasadnionych powodów nie mogło przebywać w placówce, opłaty, o których mowa w ust. 1–3, należne są w wysokości proporcjonalnej do czasu faktycznego pobytu dziecka.

8. Organ prowadzący placówkę może zwolnić rodziców z całości lub części opłat, o których mowa w ust. 1–3:

- 1) w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny, w szczególności gdy dochód na osobę w rodzinie nie jest większy niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

9. Całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia wychowankowi tej placówki podczas pobytu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym i ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym pokrycie kosztów wyżywienia oraz zaopatrzenia wychowanka w odzież, obuwie, środki czystości i środki higieny osobistej oraz leki, okulary, podręczniki i pomoce szkolne, a także kieszonkowe.

§ 90. 1. Wysokość opłat za korzystanie z miejsc noclegowych w szkolnym schronisku młodzieżowym przez dzieci, młodzież i ich opiekunów ustala w wymiarze od osoby za dobę organ prowadzący szkolne schronisko młodzieżowe, na wniosek dyrektora szkolnego schroniska młodzieżowego, uwzględniając warunki, jakimi dysponuje dane schronisko.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, nie mogą przekraczać 3% wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w § 89 ust. 6.

§ 91. Pora nocna w schroniskach młodzieżowych oraz placówkach, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. b-e i g, trwa od godziny 22.00 do godziny 6.00.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 92. Organy prowadzące placówki, które w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie spełniają wymagań, o których mowa odpowiednio w § 27, § 42 i § 56, są obowiązane dostosować placówki do tych wymagań do dnia 31 sierpnia 2020 r.

§ 93. Wychowankowie specjalnych ośrodków wychowawczych zagrożeni niedostosowaniem społecznym, przyjęci do ośrodka przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mogą przebywać w tych ośrodkach do ukończenia nauki w szkole specjalnej danego typu, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

§ 94. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631).

§ 95. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Uzasadnienie

Upoważnienie zawarte w art. 71 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, nakłada na ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych oraz warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach, a także daje wymienionemu wyżej ministrowi możliwość określenia wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach. Zgodnie z art. 84b ustawy, wprowadzonym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 357), przepisy projektowanego rozporządzenia będą miały zastosowanie również do niepublicznych placówek, o których mowa w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy, z wyjątkiem przepisów dotyczących wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Projektowane rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w *sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach* (Dz. U. Nr 109, poz. 631).

Przeprowadzone w latach 2014-2015 przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Rzecznika Praw Dziecka oceny funkcjonowania placówek systemu oświaty wykazały nieprawidłowości oraz różnorodność problemów związanych z ich działaniem. Stwierdzono dysproporcje i różnice w infrastrukturze oraz sposobie organizacji pracy między poszczególnymi placówkami tego samego rodzaju.

W celu omówienia i przedyskutowania tych problemów w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Ośrodku Rozwoju Edukacji odbyły się w 2014 r. spotkania z udziałem Rzecznika Praw Dziecka, zainteresowanych resortów, kuratorów oświaty, przedstawicieli samorządów oraz organów założycielskich niektórych placówek. Efektem tych działań jest wprowadzenie do ustawy przepisu art. 84b zobowiązującego placówki niepubliczne do stosowania przepisów rozporządzenia regulującego zasady działania placówek publicznych. Następnym krokiem jest wyraźne określenie zarówno roli merytorycznej placówek, jak i podstawowych standardów w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, jakie powinny być zapewnione w placówkach systemu oświaty, których szczegółowe zasady działania regulują przepisy wydane na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Do przygotowania projektowanych regulacji wykorzystane zostały także standardy pobytu dzieci i młodzieży w placówkach, opracowane przez Zespół do Spraw Standaryzacji Pobytu Dzieci w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych oraz Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii w zakresie edukacji, opieki i wychowania, działający przy Rzeczniku Praw Dziecka.

Proponowane zmiany służą poprawie funkcjonowania placówek, w tym zwiększeniu bezpieczeństwa wychowanków, podniesieniu jakości pracy wychowawczej, kładąc większy nacisk na przygotowanie wychowanków do samodzielnego, odpowiedzialnego życia poza placówką. Projektowane zmiany dotyczą przede wszystkim młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW), młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS), specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (SOSW), specjalnych ośrodków wychowawczych (SOW) oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych (ORW), a więc tych placówek, których działania skierowane są odpowiednio do dzieci i młodzieży niepełnosprawnych,

niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Wychowankowie większości tych placówek (oprócz ORW) uczęszczają do szkoły poza miejscem zamieszkania, z czym związany jest często długotrwały pobyt w ośrodku, a więc ich najmłodsze lata życia i rozwoju w dużej mierze przebiegają w oderwaniu od domu rodzinnego. Nakłada to na placówki obowiązek szczególnej dbałości o poziom realizowanych zadań opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych. Wszystkie omawiane rodzaje placówek są finansowane ze środków budżetu państwa, co zobowiązuje do wydatkowania tych środków w sposób społecznie korzystny.

Projektowane regulacje dotyczące funkcjonowania MOW i MOS mają ponadto na celu podkreślenie, że praca wychowawcza w tych ośrodkach służy kształtowaniu u wychowanków poprawnych ról życiowych i społecznych. Praca ta winna być prowadzona z wykorzystaniem metod kreatywnego wychowania i odpowiednio resocjalizacji lub socjoterapii w ścisłej współpracy, z szeroko rozumianym środowiskiem lokalnym, co będzie sprzyjać lepszemu przygotowaniu wychowanków do życia poza ośrodkiem.

W projekcie rozporządzenia, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, wprowadza się następujące zmiany:

1) uporządkowanie katalogu placówek (§1 projektu)

W przepisie §1 zawarto katalog placówek systemu oświaty, do których stosuje się przepisy projektowanego rozporządzenia. W stosunku do obecnie obowiązującej regulacji, w katalogu osobno wymieniono młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze. . Konsekwentnie, w odrębnych rozdziałach znalazły się regulacje dotyczące młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii (rozd. 3), specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodków wychowawczych (rozd. 4) oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych (rozd. 5), dzięki czemu podkreślono odrębny charakter tych placówek.

2) zasady pracy z wychowankami (§2 projektu)

Proponuje się określenie w przepisach rozporządzenia podstawowych zasad pracy wychowawczej, edukacyjnej i opiekuńczej z wychowankami, którymi powinny kierować się placówki. Zasady wymienione w § 2 projektu mają charakter uniwersalny i odnoszą się do praw wychowanków wynikających m. in. z Konwencji o prawach dziecka. Zasadom tym powinny być podporządkowane metody pracy wychowawczej, edukacyjnej i opiekuńczej każdej placówki.

Placówki w swoich działaniach powinny dbać o rozwój poznawczy i społeczny wychowanka oraz wspierać jego kreatywną aktywność, zgodnie z rozpoznanymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi wychowanka. Istotą pracy z wychowankami jest przygotowanie ich do samodzielnego, odpowiedzialnego funkcjonowania w życiu społecznym, szacunku i respektowania praw innych osób, a także ponoszenie odpowiedzialności za swoje postępowanie. Ponadto, w komunikacji z wychowankiem wychowawcy, nauczyciele i specjaliści powinni kierować się pozytywnymi relacjami, a nie posługiwać się jedynie systemem dyscyplinujących kar. Osoby pracujące z wychowankami obowiązane są do poszanowania godności i prywatności wychowanków. Podkreślono współodpowiedzialność nauczycieli i pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówce za rozwój psychofizyczny wychowanków. Działania placówki winny wynikać

ze współpracy wychowawców grup wychowawczych, specjalistów oraz innych osób pracujących z wychowankami i opierać się na wspieraniu możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w oparciu o rozpoznane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wychowanków. Zasada otwartości na środowisko lokalne wskazuje na konieczność szeroko rozumianej współpracy z organizacjami pozarządowymi, wolontariuszami oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

3) określenie standardów pracy i wyposażenia ośrodków (§18, § 27, §28, §29, §34, §38, §42, §43, § 44, § 45, § 48, §56, §57, § 58, §60 i § 65 projektu)

W projektowanych regulacjach wprowadzono standardy opieki i wychowania realizowane przez ośrodki, dookreślając ich zadania. Dla wszystkich placówek wskazano jako jedno z ważniejszych zadań rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków, a także organizowanie różnorodnych zajęć umożliwiających wszechstronny rozwój i przygotowanie do samodzielności. W tym kontekście uznano za konieczne zapewnienie wychowankom stałego dostępu do zajęć sportowych, które sprzyjają wszechstronnemu rozwojowi młodych ludzi.

Podkreślona została konieczność współpracy placówki, w zakresie realizacji swoich zadań, ze środowiskiem lokalnym, w tym organizacjami pozarządowymi, wolontariuszami, innymi szkołami czy instytucjami kultury. Otwartość placówki nie tylko zwiększy atrakcyjność oddziaływań wychowawczych poprzez umożliwienie wychowankom poznawania ciekawych ludzi, różnorodnych zajęć, nowych miejsc, ale przede wszystkim będzie służyła przygotowaniu wychowanków do funkcjonowania poza ośrodkiem.

Duże znaczenie nadano współpracy ośrodków z rodzicami wychowanków, odpowiednimi do potrzeb wychowanków podmiotami zewnętrznymi, w tym m.in. ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie. Troska o utrzymywanie stałych kontaktów z rodziną powinna być obecna w pracy wychowawczej od pierwszych dni pobytu wychowanka w ośrodku. Współpraca ta ma bardzo duże znaczenie w procesie wychowawczym, pozwala odpowiednio reagować na potrzeby wychowanka oraz ułatwia funkcjonowanie wychowanka w środowisku po opuszczeniu placówki.

Współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej czy powiatowym centrum pomocy rodzinie pozwoli na zintensyfikowanie wsparcia wychowanków oraz ich rodzin w zakresie realizacji potrzeb innych niż edukacyjne np. pomocy socjalnej, zaopatrzenia ortopedycznego itd., co w konsekwencji będzie owocowało lepszym przygotowaniem młodzieży do życia po opuszczeniu ośrodka oraz rodziców do pracy z ich dziećmi.

W projektowanych przepisach zobowiązano MOW, MOS, SOSW i SOW do systematycznej oceny efektywności podejmowanych działań (czyli skuteczności prowadzonych oddziaływań), a także systematycznego badania poziomu bezpieczeństwa wychowanków

i przygotowania ich do funkcjonowania po opuszczeniu ośrodka oraz monitorowania losów byłych wychowanków w celu podnoszenia jakości funkcjonowania ośrodków, przede wszystkim w zakresie skuteczności prowadzonych oddziaływań wychowawczych. Powyższe zadania mają na celu umożliwienie analizy pracy ośrodków w języku efektów, ocenę skuteczności podejmowanych działań, która będzie stanowić podstawę do ewentualnej korekty i doskonalenia prowadzonych oddziaływań. Kluczowe jest zaproponowane w rozporządzeniu wprowadzenie systematycznej oceny własnej pracy przez ośrodki. Bieżąca ocena oraz ocena efektów pracy z perspektywy np. kilku lat, niewątpliwie sprzyjać będzie podnoszeniu jakości działań podejmowanych przez ośrodki

z punktu widzenia rozwoju wychowanków i przygotowania ich samodzielności poza ośrodkiem.

Określony został podstawowy standard wyposażenia placówki, który winien mieć zapewniony każdy wychowanek MOW, MOS, SOSW i SOW. Dotychczasowe rozwiązania prawne nie zawierały takiego standardu. Jest on jednak, w przypadku placówek zapewniających opiekę całodobową, bardzo istotny dla jakości ich pracy. Szczególnie ważne jest ograniczenie do 4 osób maksymalnej liczby wychowanków w pokojach mieszkalno-sypialnych, a także stworzenie wychowankom możliwości uczestniczenia w życiu placówki. Z uwagi na fakt, że wychowankowie spędzają w ośrodkach więcej czasu niż w domu rodzinnym, szczególnie ważne jest stworzenie im odpowiednich warunków pobytu, tak aby mieszkali w miejscu, w którym dobrze się czują i które zapewnia im odpowiednie warunki do nauki i odpoczynku. Wdrożenie tego rozwiązania jest jednym z warunków koniecznych dla realizacji zasad, o których mowa w §2 projektowanych regulacji, w tym przede wszystkim zasady poszanowania godności i prywatności wychowanka. Sprzyja też realizacji programów usamodzielniania wychowanków, które powinny zostać opracowane dla pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki. Kwestie te są uregulowane odpowiednio w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub w ustawie z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4) specjaliści oraz inne osoby pracujące w ośrodku (§22, §36, §49 ust. 4, §50, §61 ust. 4, §62 projektu)

Wskazano specjalistów pracujących w ośrodkach, których kwalifikacje decydują o jakości opieki i wychowania. Liczba i rodzaj zatrudnionych specjalistów powinny być dostosowane do potrzeb wychowanków poszczególnych ośrodków, jednak w przypadku zatrudnienia psychologów, pedagogów i doradców zawodowych obowiązano ośrodki do zatrudnienia tych specjalistów. Dla zapewnienia wychowankom odpowiedniego do potrzeb wsparcia w rozwiązywaniu problemów wynikających z ich rozwoju oraz sytuacji życiowej, wskazano, że wymiar godzin zajęć psychologa w MOW, MOS, SOSW i SOW nie może być niższy niż pełny tygodniowy wymiar godzin zajęć ustalony na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela. Biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie odpowiednio oddziaływań wychowawczych oraz doradztwa edukacyjno-zawodowego określono, że wymiar godzin zajęć pedagoga w MOW, MOS, SOSW i SOW nie może być niższy $\frac{1}{2}$, a doradcy zawodowego - $\frac{1}{4}$ tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ustalonego na podstawie ww. przepisów. Wymiar godzin zajęć ww. specjalistów powinien być proporcjonalny do liczby wychowanków, dlatego w poszczególnych rodzajach ośrodków wskazano, że w przypadku większej liczby wychowanków wymiar godzin zajęć ww. specjalistów się zwiększa (§22 ust. 3 i 4, §36 ust. 3, §50 ust. 3 projektu).

Z uwagi na potrzeby wychowanków wynikające z ich niepełnosprawności, wskazano również na możliwość zatrudnienia w SOSW i SOW pomocy wychowawcy. Natomiast w SOSW, w przypadku grup wychowawczych, w skład których wchodzi wychowankowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem Aspergera, lub wychowankowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi – na taki obowiązek. Na obowiązek zatrudnienia w każdej grupie wychowawczej pomocy wychowawcy wskazano w ORW, których wychowankami są dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. W przypadku grup wychowawczych w skład których wchodzi dzieci i młodzież z powyższymi

niepełnosprawnościami, których możliwości w odpowiednio zakresie samoobsługi, przemieszczania się i efektywnej komunikacji z otoczeniem, są ograniczone, konieczne jest zapewnienie także pomocy wychowawcy dla zapewnienia im bezpieczeństwa podczas pobytu w ośrodku.

5) grupy wychowawcze (§20, §35, §49 projektu)

Doprecyzowano przydział wychowanków do grup wychowawczych poprzez wskazanie, że przy przydziale do grupy wychowawczej uwzględniane są indywidualne potrzeby rozwojowe wychowanków oraz ich wiek. Jest bardzo ważne, aby wiek oraz poziom rozwoju wychowanków należących do jednej grupy wychowawczej był zbliżony. Jest to dobra praktyka, realizowana obecnie w ośrodkach, która – ze względu na swoje znaczenie – powinna stać się obowiązkiem. Przebywanie w jednej grupie, a także mieszkanie w tym samym pokoju dzieci małych i znacznie starszych (co nieraz ma miejsce), nie tylko utrudnia proces wychowawczy, ale może rodzić sytuacje patologiczne w kontaktach wychowanków.

6) opieka w porze nocnej (§25, §39, §53 i §91 projektu)

W porównaniu z obecnie obowiązującymi przepisami zaproponowano uszczegółowienie przepisów w zakresie opieki sprawowanej w porze nocnej, co przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa wychowanków przebywających w ośrodkach. Określona została minimalna liczba osób, które powinny sprawować tę opiekę, a także podstawowe obowiązki tych osób. Ze względu na specyfikę ośrodków proponuje się zwiększoną opiekę w MOW – 2 opiekunów na 36 wychowanków, natomiast w MOS, SOSW oraz SOW – 2 opiekunów na 48 wychowanków. Przy większej liczbie wychowanków liczba osób sprawujących opiekę w porze nocnej jest odpowiednio zwiększana. W celu zwiększenia bezpieczeństwa wychowanków przebywających w placówkach zaproponowano, że osoby sprawujące opiekę w porze nocnej będą obowiązane do przeprowadzenia trzech obchodów w ciągu nocy.

W celu zapewnienia właściwej organizacji opieki wychowankom określono jednolity czas trwania pory nocnej w schroniskach młodzieżowych oraz placówkach, o których mowa w §1 pkt 1 lit. b-e i g projektu – od godz. 22.00 do godz. 6.00.

7) mieszkańcy ośrodka (§27 ust. 3 i 4, §42 ust. 3 i 4 i §56 ust. 3 i 4 projektu)

Nowym rozwiązaniem jest przepis wskazujący, że w ośrodku mogą mieszkać wyłącznie wychowankowie ośrodka. Nie dotyczy to mieszkań, o których mowa w art. 58 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz.191, z późn. zm.), które powinny stanowić odrębną część ośrodka do której wychowankowie nie mają bezpośredniego dostępu.

Celem projektowanej regulacji jest wyeliminowanie sytuacji, w której wychowawcy, mieszkający w ośrodku, praktycznie pracują 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu, co ma negatywny wpływ na jakość ich pracy. Regulacja ma także na celu uniknięcie negatywnych skutków powstania środowiska zamkniętego, kiedy wszystkie podmioty tego środowiska stale funkcjonują w bezpośrednim i w niezmiennym układzie. Skutkuje to wieloma nieprawidłowościami w relacjach społecznych, niejednokrotnie generującymi i utrwalającymi niepożądane zachowania zarówno wychowanków, jak i wychowawców.

8) wychowankowie ośrodka (§13 ust. 3, §16 ust. 1 i 2, §30, §31, §46 i §59 projektu)

Wprowadzono regulacje określające wychowanków MOW, MOS, SOSW, SOW oraz ORW. Ułatwi to prawidłowe wykazywanie wychowanków w Systemie Informacji Oświatowej. Na trudności interpretacyjne w tym zakresie wskazywały m.in. wyniki

kontroli prowadzonych przez Urzędy Kontroli Skarbowej oraz zapytania kierowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej. W odniesieniu do MOW istotne znaczenie ma doprecyzowanie kwestii czasu, kiedy nieletni staje się wychowankiem ośrodka. Uściślenie jest szczególnie istotne Umieszczenie nieletniego w MOW jest poprzedzone procedurą, w której uczestniczy sąd rodzinny, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania, Ośrodek Rozwoju Edukacji i MOW, przy czym występuje okres oczekiwania przez placówkę na przybycie nieletniego.

Odnosnie pozostałych placówek rozporządzenie jednoznacznie wskazuje na konieczność posiadania przez wychowanka odpowiednio orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (MOS, SOSW, SOW, ORW - w przypadku wychowanków z niepełnosprawnościami sprzężonymi z niepełnosprawnością intelektualną) lub orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (ORW - w przypadku wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim).

9) młodziężowe ośrodki wychowawcze i młodziężowe ośrodki socjoterapii (§13 ust. 2, §16 ust. 3, §14, §15, §17, §20 ust. 2, § 24, §17, §18 i §21 projektu)

- a) Dodano przepis wskazujący, że działalność MOW i MOS może być ukierunkowana na rozwiązywanie specyficznych problemów wychowanków, w tym wychowanków z zaburzeniami psychicznymi, a w przypadku MOW także wychowanków będących nieletnimi matkami oraz wychowanków wymagających wzmożonego nadzoru wychowawczego (§13 ust. 2, §16 ust. 3 projektu). Ośrodki te w praktyce realizują takie zadania w odniesieniu do poszczególnych wychowanków. Projektowane regulacje umożliwiają tworzenie specjalistycznych ośrodków, których działalność ukierunkowana byłaby na pracę z wychowankami o jednorodnych potrzebach np. nieletnimi matkami, które poza bagażem dotychczasowych doświadczeń skutkujących umieszczeniem w MOW, stają w obliczu problemów związanych z przyjęciem odpowiedzialnej roli matki, lub nieletnich niedostosowanych społecznie, którzy ponadto cierpią na zaburzenia psychiczne i wymagają specjalistycznej opieki i intensywnych oddziaływań terapeutycznych. Na potrzeby w tym zakresie wskazują m.in. same ośrodki, które na co dzień stykają się ze złożonymi problemami swoich podopiecznych uwarunkowanych ich sytuacją życiową;
- b) doprecyzowano sposób realizacji zadań, które są przypisane młodziężowym ośrodkom wychowawczym. Zostało wskazane, że ośrodki te od chwili przyjęcia wychowanka powinny rozpocząć działania mające na celu przygotowanie wychowanka do prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym oraz wdrażanie programu usamodzielnienia;
- c) z uwagi na fakt, że w MOW i MOS najczęściej przebywają wychowankowie pochodzący z rodzin dysfunkcyjnych, których sytuacja życiowa jest bardzo trudna, wskazano, że w młodziężowych ośrodkach wychowawczych i młodziężowych ośrodkach socjoterapii, w zależności od potrzeb wychowanków, tworzy się grupy usamodzielnienia. Przygotowanie wychowanków do usamodzielnienia powinno być nadrzędnym zadaniem tych placówek. Aby umożliwić wychowankom prawidłowe funkcjonowanie po opuszczeniu ośrodka, należy ich przygotować do samodzielnego radzenia sobie w życiu codziennym, podejmowania decyzji i ponoszenia konsekwencji swojego postępowania. Podejmowane w tym zakresie działania będą przeciwdziałać powrotom do dysfunkcyjnych środowisk, z których pochodzą wychowankowie, a także sprzyjać projektowaniu i utrwalaniu prospołecznych wzorów zachowań umożliwiających właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie;

- d) wskazano, że do szkół funkcjonujących w MOW i MOS mogą uczęszczać także uczniowie niebędący wychowankami ośrodka, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi odpowiednio: na zagrożenie niedostosowaniem społecznym (w MOS) lub niedostosowanie społeczne (w MOW), co umożliwi tym uczniom realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w szczególności z uwagi na specjalistyczne przygotowanie nauczycieli i specjalistów pracujących w ww. ośrodkach (§19 ust. 4 projektu). Rozwiązanie umożliwi wykorzystanie dobrze przygotowanej kadry MOW i MOS bez konieczności pozbawiania dzieci i młodzieży posiadającej orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego opieki i wychowania ze strony rodziców, kiedy jest taka możliwość, co pozwoli ograniczyć negatywne skutki społeczne, jakie często są efektem umieszczenia dziecka w placówce.

10) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze

Wskazano, że wychowankowie SOSW i SOW mogą w nich przebywać nie dłużej niż do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym w którym wychowanek kończy 24. rok życia, a nie jak wskazano w dotychczas obowiązujących regulacjach - 23. rok życia. Konieczność ww. zmiany wynika z konieczności ujednoczenia regulacji z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy o systemie oświaty¹. Zmiana okresu kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym w szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. poz. 981), zgodnie z którą kształcenie tych uczniów - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej - może być prowadzone do końca roku szkolnego, w którym uczeń kończy 24. rok życia (§32 ust. 1, §47 projektu);

- a) do SOW nie będą mogły być przyjmowane dzieci i młodzież zagrożeni niedostosowaniem społecznym. Będą tam przebywali wyłącznie wychowankowie z niepełnosprawnościami określonymi w § 30 projektu. Dzięki temu rozwiązaniu podniesiony zostanie poziom bezpieczeństwa wychowanków niepełnosprawnych przebywających w tych ośrodkach. W systemie oświaty dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym prowadzone są młodzieżowe ośrodki socjoterapii;
- b) określono wiek wychowanków SOW. Zaproponowano, aby do SOW były przyjmowane dzieci od IV klasy szkoły podstawowej. Proponując to rozwiązanie wzięto pod uwagę z jednej strony fakt, że ośrodki te nie prowadzą szkoły, a ich wychowankowie uczęszczają do szkół poza ośrodkiem, z drugiej zaś konieczność zapewnienia najmłodszym dzieciom (w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym) niezwykle istotnego dla prawidłowego rozwoju psychofizycznego dziecka i zaspokojenia jego potrzeb emocjonalnych kontaktu z rodziną. SOW zapewnia wychowanie i opiekę dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym, które nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania. Priorytetem jest zapewnienie dziecku

¹ Do 1 września 2015 r. obowiązują przepisy wydane na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty. Od 1 września 2015 r. wejdą w życie przepisy wydane na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 tej ustawy, zmienionego przepisami art. 1 pkt 51 lit. d tiret pierwsze ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 357).

nauki jak najbliższej miejsca zamieszkania. Jeżeli jednak dziecko nie znajduje w miejscu zamieszkania odpowiedniej, dla zaspokojenia jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, wynikających z niepełnosprawności, szkoły, wskazane byłoby umieścić je w SOSW, który zapewnia opiekę, wychowanie i edukację.;

- c) SOSW oraz SOW, za zgodą organu założycielskiego, mogą działać także w dni wolne od nauki. Zaproponowano więc przepis ograniczający przebywanie w tych dniach w SOSW dzieci poniżej 10 r.ż. tylko do przypadków uzasadnionych sytuacją rodzinną. Zobowiązano, zarówno SOSW, jak i SOW, do monitorowania sytuacji rodzinnej dziecka i, w przypadku sygnałów wskazujących na pojawienie się trwałej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka, wystąpienie do sądu o jej zbadanie. Efektem takiego działania może być udzielone w porę wsparcie rodzinie i wyprowadzenie jej z sytuacji kryzysowej lub umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej (§40, §41, §54 i §55 projektu);

13) ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze

- a) doprecyzowano przepisy dotyczące funkcjonowania ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych. Wskazano, że dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, są przyjmowani do ośrodka na okres na który wydano orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie wcześniej jednak niż od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3. rok życia, i nie dłużej niż do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym w którym kończą 24. rok życia. Obecne przepisy stanowią, że ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze zapewniają dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim oraz z niepełnosprawnością intelektualną z niepełnosprawnością sprzężoną realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz obowiązku szkolnego i nauki, a także, że są przeznaczone dla dzieci i młodzieży od 3 do 25 roku życia. Przepisy w dotychczasowym brzmieniu budziły wątpliwości interpretacyjne dotyczące wieku, w jakim kształceniem specjalnym mogą być objęci wychowankowie ORW. (§59 ust. 3 i 4 projektu);
- b) wskazano, że ośrodek zapewnia wychowankom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi rozpoznawanie możliwości psychofizycznych i zainteresowań oraz udział w zajęciach umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych, ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym (rewalidacyjnych, profilaktyczno-wychowawczych i innych o charakterze terapeutycznym), sportowych, turystycznych, rekreacyjnych oraz kulturalno-oświatowych oraz rozwijających zainteresowania;

14) przepisy przejściowe i końcowe (rozd. 6: § 92 - § 97)

- a) Proponuje się, aby placówki już funkcjonujące miały czas na dostosowanie standardów socjalno-mieszkaniowych do 31 sierpnia 2020 r. Zmodyfikowanie placówek tak, aby odpowiadały standardom określonym w rozporządzeniu może w wielu przypadkach wiązać się z kosztami i zmianami organizacyjnymi i nie będzie możliwe w krótkim czasie;
- b) wychowankowie specjalnych ośrodków wychowawczych zagrożeni niedostosowaniem społecznym, przyjęci do ośrodka przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mogą przebywać w tych ośrodkach do ukończenia danego

typu szkoły, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;

c) zakłada się wejście w życie niniejszych przepisów z dniem 1 września 2016 r.

Nie zmieniono natomiast rozwiązań dotychczasowych przepisów rozdziałów dotyczących placówek oświatowo-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania. Projektowane przepisy tworzą spójny system z regulacjami dotyczącymi:

- a) warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- b) zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

<p>Nazwa projektu: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Edukacji Narodowej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Tadeusz Sławecki - Sekretarz Stanu MEN</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Katarzyna Tyczka – główny specjalista w Departamencie Zwiększania Szans Edukacyjnych, tel. 551, e-mail: katarzyna.tyczka@men.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 7 sierpnia 2015 r.</p> <p>Źródło: delegacja zawarta w art. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac: 168/M2/2013</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1.	Jaki problem jest rozwiązywany?
	<p>Celem projektowanej regulacji jest wprowadzenie zmian służących podnoszeniu jakości pracy placówek systemu oświaty: młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wyeliminowanie występujących nieprawidłowości, zwiększenie bezpieczeństwa wychowanków, a także uporządkowanie przepisów dotyczących zasad funkcjonowania placówek i dostosowanie ich do zmian wprowadzonych w innych regulacjach prawnych, w szczególności dotyczących obszaru kształcenia specjalnego.</p> <p>Dokonane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Rzecznika Praw Dziecka i Zespół do Spraw Standaryzacji Pobytu Dzieci w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych oraz Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii, który powstał przy Rzeczniku, analizy funkcjonowania placówek systemu oświaty wykazały nieprawidłowości oraz różnorodność problemów związanych z funkcjonowaniem tych placówek. Konieczne jest wprowadzenie zmian systemowych mających na celu zapewnienia dzieciom i młodzieży, w szczególności niepełnosprawnym, zagrożonym niedostosowaniem społecznym oraz niedostosowanym społecznie realizacji zadań wychowawczo- opiekuńczych o jednakowym standardzie.</p> <p>Proponowane zmiany mają przede wszystkim służyć poprawie funkcjonowania placówek, podniesieniu jakości ich pracy i położeniu większego nacisku na przygotowanie wychowanków do samodzielnego, odpowiedzialnego życia poza placówką. Dotyczą one młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW), młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS), specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (SOSW), specjalnych ośrodków wychowawczych (SOW) oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych (ORW). Przepisy dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania pozostawiono w dotychczasowym brzmieniu.</p>
2.	Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt
	<p>Proponowane rozwiązania mają na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówek, podniesienie efektywności i jakości pracy wychowawczej, zwiększenie bezpieczeństwa wychowanków, a także uporządkowanie przepisów regulujących zasady funkcjonowania placówek oraz dostosowanie ich do zmian wprowadzonych w innych regulacjach prawnych, w szczególności dotyczących obszaru kształcenia specjalnego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Określone zostały zasady pracy wychowawczej, edukacyjnej i opiekuńczej, którymi powinna kierować się każda placówka, o której mowa w projektowanym rozporządzeniu. 2. Doprecyzowano przepisy określające sposób realizacji zadań przez młodzieżowe ośrodki

	<p>wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, w tym zapewnienie wychowankom kontaktów z rodziną, współpracę placówek z rodziną wychowanków, oraz w zależności od potrzeb, odpowiednimi instytucjami zewnętrznymi oraz wolontariuszami.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zobowiązano placówki do szczególnej dbałości o jakość działań wychowawczych i systematyczne badanie poziomu bezpieczeństwa wychowanków. 4. Wskazano liczbę psychologów, pedagogów i doradców zawodowych, którzy powinni być zatrudnieni w placówkach. 5. Doprecyzowano przepisy regulujące kwestię opieki nad wychowankami w porze nocnej. 6. Określono podstawowe standardy mieszkaniowe, jakie powinien mieć zapewniony każdy wychowanek placówki. Mając jednak na uwadze, że osiągnięcie określonych standardów wymaga czasu, proponuje się, aby ośrodki już funkcjonujące miały czas na wdrożenie tego przepisu do 31 sierpnia 2020 r. 7. Dostosowano przepisy rozporządzenia do zmian, które zostały wprowadzone w przepisach dotyczących warunków organizowania, kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym odpowiednio w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach, a także zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, które zostały wprowadzone po 2011 r.
3.	<p>Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?</p>
	<p>Unia Europejska nie wypracowała jednolitej, uniwersalnej definicji niepełnosprawności i każdy kraj członkowski używa własnej klasyfikacji. Bywa ona na tyle różna, że czasem ktoś uznany za niepełnosprawnego w jednym kraju w innym mógłby nie zostać za takiego uznany. W wielu krajach UE używa się różnych definicji niepełnosprawności w zależności od celów, w jakich mają być zastosowane (rentowych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych itp.). Taka sytuacja występuje także w prawie polskim. W konsekwencji także rozwiązania dotyczące kształcenia specjalnego, a także resocjalizacji, są w krajach UE zróżnicowane. Można jednak wyróżnić dwa zasadnicze nurty w realizowaniu polityki edukacyjnej.</p> <p>Pierwszą grupę stanowią państwa rozwijające politykę edukacji włączającej wobec wszystkich dzieci niepełnosprawnych, kształcąc je w szkołach ogólnodostępnych. Polityka ta jest wspierana szerokim wachlarzem usług edukacyjnych oferowanych dzieciom – zależnie od ich potrzeb – właśnie na terenie szkół masowych. Do grupy należą: Hiszpania, Grecja, Włochy, Portugalia, Szwecja, Norwegia, Cypr.</p> <p>Drugą grupę stanowią państwa realizujące politykę wielotorową, która koncentruje się na wielu możliwych rozwiązaniach wobec specjalnych potrzeb dzieci i młodzieży. Usługi są świadczone pomiędzy dwoma systemami kształcenia: ogólnym i specjalnym. Do tej grupy zaliczają się np.: Dania, Francja, Irlandia, Anglia, Litwa, Czechy, Polska, Słowacja, Słowenia, Estonia.</p> <p>Pośród charakterystycznych cech dokonujących się obecnie przemian w wielu krajach europejskich warto wymienić m.in.: przyjęcie decyzji rodziców jako podstawy do wyboru miejsca kształcenia dziecka niepełnosprawnego, decentralizację organizacji kształcenia dzieci niepełnosprawnych polegającą na przeniesieniu odpowiedzialności na samorząd lokalny, a także przekształcanie szkół specjalnych w centra wspierające dla edukacji włączającej.</p> <p>We Francji, obowiązek nauki dotyczy dzieci w wieku od 6 do 16 lat, a dziecko z niepełnosprawnością ma prawo do nauki według jego specjalnych potrzeb. Rozpoznanie potrzeb dziecka dokonuje Komisja Praw i Autonomii Osób Niepełnosprawnych, która na podstawie zgromadzonych informacji o dziecku - podejmuje decyzję o sposobie i zakresie udzielenia pomocy pod względem medycznym, psychologicznym, pedagogicznym, socjalnym i prawnym. Komisja wydaje Indywidualny projekt nauczania, zasadą jest nauka w szkole powszechnej. Wyjątkowo niektóre dzieci zostają zakwalifikowane do nauki w Instytutach Medyczno – Edukacyjnych (IME), prowadzonych w większości przez różne stowarzyszenia. Są one placówkami edukacji specjalnej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. W ramach funkcjonowania IME prowadzone są różne oddziały, także dla dzieci głęboko niepełnosprawnych, ze skrajnymi ograniczeniami samodzielności. Do IME przyjmowane są dzieci od 3. do 20. roku życia z możliwością przedłużenia nauki do 24. roku życia. Większość dzieci uczęszczających do IME, od 14. roku życia ma zajęcia przysposabiające do zawodu. Dzieci z niepełnosprawnościami kierowane są do nich przez Komisję Praw i Autonomii Osób Niepełnosprawnych. IME zapewniają edukację przystosowaną do potrzeb oraz wsparcie medyczno-socjalne/społeczne. Wsparcie to obejmuje m.in. wsparcie rodziny oraz otoczenia dzieci.</p>

młodzieży, opiekę i reedukację, ogólny nadzór medyczny, a także nadzór medyczny związany z niepełnosprawnością, nauczanie i wsparcie w optymalnym zdobywaniu wiedzy i dostępu do kultury na poziomie nauki ogólnej i szkolenia zawodowego, działania nastawione na rozwój osobowości, komunikację i socjalizację. Instytuty IME obejmują Instytuty Medyczno-Pedagogiczne, które przyjmują dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym od 3 do 14 lat, oraz Instytuty Medyczno-Zawodowe, które przyjmują młodzież od 14 do 20 lat. Wydatki związane z nauczaniem spoczywają na państwie, natomiast koszty opieki i edukacji przystosowanej (specjalnej) są finansowane przez ubezpieczenie społeczne/zdrowotne, w formie stawki dziennej.

Niemiecki system edukacji mocno wspiera osoby z niepełnosprawnościami, dążąc do tego, aby niepełnosprawność nie stanowiła przeszkody w zdobywaniu wiedzy i kształceniu. Rodzaj udzielanego wsparcia jest ustalany indywidualnie w zależności od możliwości i stanu zdrowia, a także potrzeb danej osoby. Prawo osób z niepełnosprawnościami do edukacji dostosowanej do ich potrzeb wynika między innymi z „Ustawy Zasadniczej”, *Księgi XII Kodeksu Socjalnego*, Konstytucji poszczególnych landów, a także przepisów oświatowych uchwalanych przez lokalne parlamenty. Ratyfikowana przez Niemcy w 2009 r. Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych uzupełnia krajową legislaturę i dodatkowo wzmacnia prawa osób z niepełnosprawnościami gwarantujące im godne życie.

Dzieci z niepełnosprawnościami podlegają obowiązkowi nauki na tych samych zasadach jak ich pełnosprawni koledzy. Osoby, u których wcześniej wykryto dysfunkcje, kierowane są do specjalnych przedszkoli. Zadaniem tych jednostek jest prowadzenie wczesnej interwencji, czyli podjęcie działań zmierzających do prawidłowego rozwoju dziecka. W niektórych landach dla dzieci z dysfunkcjami, które osiągnęły wiek 5 lat, stworzono specjalne oddziały przedszkolne tzw. Vorklassen. Celem tych oddziałów przedszkolnych jest nauka przez zabawę i przygotowanie dzieci do nauki w szkole podstawowej, a także ocena ich funkcjonowania. Następnym etapem jest skierowanie dziecka do szkoły podstawowej, jednak w przypadku gdy stan dziecka poddaje w wątpliwość celowość skierowania go do szkoły ogólnodostępnej lub uczęszczające tam dziecko ma spore trudności w nauce, to dokonywana jest ocena jego stanu zdrowia. Organem, który dokonuje oceny, a także podejmuje decyzje dotyczące sposobu wsparcia uczniów z niepełnosprawnościami, jest lokalna władza odpowiedzialna za szkolnictwo. W skład takiego organu wchodzi specjalista z zakresu edukacji, pedagogiki specjalnej w razie potrzeby mogą powoływać ekspertów z innych dziedzin. Dokonana przez nich indywidualna ocena ucznia decyduje o rodzaju szkoły, do której osoba powinna trafić. W niektórych landach decyzja lokalnych władz jest decyzją wiążącą, w przypadku natomiast gdy opiekun prawny osoby z niepełnosprawnością nie zgadza się z taką decyzją, to pozostaje mu jeszcze możliwość zaskarżenia jej do sądu, który to orzeczeniem ostatecznie rozstrzyga o rodzaju szkoły. W innych landach ostateczna decyzja należy do rodziców, którzy podejmują decyzję po konsultacji z nauczycielami.

Ratyfikacja Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami przyczyniła się do odejścia od umieszczania uczniów w szkołach specjalnych na rzecz unikania ich separacji i preferowania nauki w ogólnodostępnych szkołach. Aktualnie w Niemczech można zaobserwować ściślejszą współpracę ogólnodostępnych szkół ze szkołami specjalnymi. Coraz częściej dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczają i otrzymują edukację w szkołach ogólnodostępnych, w których dzięki zatrudnionym specjalistom otrzymują pełne specjalistyczne wsparcie, jednocześnie integrując się z pełnosprawnymi dziećmi.

Szkoły specjalne w Belgii pełnią funkcję instytucji szkolno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży, które ze względu na różne upośledzenia i zaburzenia osobowości nie mogą kształcić się w zwykłych szkołach. Edukacja w szkołach specjalnych obejmuje: wychowanie, przygotowanie do określonego zawodu, nauczanie z takim samym programem nauczania jak w szkołach zwykłych zorganizowane specjalnie dla dzieci, które ze względu na stan zdrowia przebywają w sanatoriach lub innych placówkach zdrowotno – wychowawczych. W Belgii prowadzone są również internaty dla dzieci niepełnosprawnych fizycznie lub umysłowo. W nich, pod okiem pedagogów i terapeutów uczniowie pracują w małych grupach.

W Finlandii programy nauczania są tak skonstruowane, aby jak największa liczba dzieci mogła skorzystać z ogólnego programu nauczania. Działania skierowane na wspierającą edukację mają na celu objęcie nimi dzieci z problemami w uczeniu się, problemami emocjonalnymi, ale również socjalnymi. W edukacji w Finlandii uczeń, który ma specjalne potrzeby, jeżeli nie jest w stanie realizować ogólnego programu, jest na pewien czas „przesuwany do grupy wyrównawczej”. Po wyrównaniu, uczeń wraca do klasy ogólnej.

Jedynie ok. 13% dzieci uczy się w szkołach specjalnych w pełnym wymiarze czasu. Jednak i w tych szkołach kładziony jest nacisk na „przekazanie” ucznia do szkoły powszechnej, jeżeli jest tylko na to realna szansa. Finansowanie systemu oświaty w Finlandii jest państwowe. Nauka w szkołach jest bezpłatna na wszystkich poziomach. Uczniowie i ich rodzice bądź opiekunowie nie ponoszą kosztów za pomoce naukowe takie jak podręczniki, pomoce naukowe i programy komputerowe służące do edukacji.

	<p>Szkoły przez system są finansowane w dziedzinie wyposażenia we wszelkie środki dydaktyczne i pomoce naukowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym na specjalną opiekę i pracę psychologów, pedagogów, opiekunów medycznych i terapeutów. Dla dzieci z niepełnosprawnościami sensorycznymi i intelektualnymi obowiązek szkolny zaczyna się od szóstego roku życia i trwa 11 lat¹.</p> <p>Podobnie duże różnice dotyczą obszaru resocjalizacji. Placówki zapewniające oddziaływania resocjalizacyjne mają bardzo zróżnicowany charakter, w różnych krajach: od ośrodków zorganizowanych podobnie jak w Polsce – np. na Łotwie, przez bardzo spenalizowane zasady funkcjonowania ośrodków, przypominających polskie zakłady poprawcze (w Rumunii) do ośrodków zapewniających także opiekę socjalną np. dla młodych matek – Czechy².</p>
--	---

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt				
Grupa	Wielkość		Źródło danych	Oddziaływanie
	Liczba placówek	Liczba wychowanków		
publiczne specjalne ośrodki wychowawcze	6	157	na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej z dnia 30 września 2014 r.	Podniesie efektywności i jakości pracy wychowawczej, dostosowanej do potrzeb i możliwości psychofizycznych wychowanków oraz zwiększenie bezpieczeństwa wychowanków w placówkach.
niepubliczne specjalne ośrodki wychowawcze	36	1627		
publiczne specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	327	13 137		
niepubliczne specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	15	565		
publiczne ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze umożliwiające dzieciom niepełnosprawnym intelektualnie realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i nauki	24	2 697		
niepubliczne ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze umożliwiające dzieciom upośledzonym umysłowo realizację obowiązku szkolnego i nauki	136	4716		
publiczne młodzieżowe ośrodki wychowawcze	72	3 855		
niepubliczne młodzieżowe ośrodki wychowawcze	23	987		
publiczne młodzieżowe ośrodki socjoterapii	62	3 375		

¹ Raport Instytutu Badań Edukacyjnych „Analiza sytuacji osób z niepełnosprawnościami w Polsce na tle wybranych krajów Unii Europejskiej”.

² Dane z konferencji dyrektorów MOW, 1-3.10.2014 r., Goniądz.

niepubliczne młodzieżowe ośrodki socjoterapii	12	716		
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji				
<p>Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania przez związki zawodowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) i partnerów społecznych, tj. przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. Ks. Jerzego Popiełuszki”; 2) Forum Związków Zawodowych; 3) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”; 4) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”; 5) Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”; 6) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”; 7) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych; 8) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”; 9) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”; 10) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” - Komisja Krajowa; 11) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego; 12) Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce; 13) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”; 14) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”; 15) Alians Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej; 16) Europejską Federację dla Bezpieczeństwa; 17) Federację Inicjatyw Oświatowych; 18) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej; 19) Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych; 20) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty; 21) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji; 22) Polską Radę Ekumeniczną; 23) Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego; 24) Radę Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP; 25) Radę Szkół Katolickich; 26) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski; 27) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich - Zarząd Główny; 28) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich; 29) Forum Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej; 30) Fundację SYNAPSIS; 31) Fundację Rzecznik Praw Rodziców; 32) Fundację „Rodzice Szkole”; 33) Polski Związek Głuchych Zarząd Główny; 34) Polski Związek Niewidomych - Zarząd Główny; 35) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym; 36) Polskie Stowarzyszenie Rodziców; 37) Polski Związek Logopedów; 38) Polskie Towarzystwo Logopedyczne; 39) Społeczne Towarzystwo Oświatowe; 40) Stowarzyszenie Rodzice w Edukacji; 41) Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom; 42) Stowarzyszenie Rzecznik Praw Rodziców; 43) Towarzystwo Rozwijania Inicjatyw Oświatowych; 44) Towarzystwo Nauczycieli Szkół Polskich; 45) Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym; 46) Związek Pracodawców - Business Centre Club; 47) Konfederacja „Lewiatan”; 48) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej; 49) Związek Rzemiosła Polskiego. <p>Projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji zostanie przesłany także do ministerstw i ww. partnerów społecznych oraz umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Rządowego Centrum Legislacji.</p>				

	Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania także Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych .												
6.	Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Zróżła finansowania													

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Ewentualne zwiększone wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego znajdują pokrycie w dotychczasowych dochodach tych jednostek.</p> <p>Ustawa o systemie oświaty przesądza, że środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa. Część oświatowa subwencji ogólnej oraz dotacje celowe z budżetu państwa stanowią źródło pokrycia zdecydowanej większości bieżących wydatków oświatowych. Część oświatowa subwencji ogólnej wraz z dotacjami celowymi budżetu państwa pokrywają od wielu lat ponad 79% wydatków bieżących gmin i ponad 95% wydatków bieżących powiatów przeznaczanych na zadania oświatowe.</p> <p>Niniejszy projekt rozporządzenia zmienia w sposób zauważalny finansowo minimalny zakres standardów młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW), młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS), specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (SOSW) oraz specjalnych ośrodków wychowawczych (SOW). Zmiany standardów dotyczą w przypadku MOW, MOS i SOSW części pozaszkolnej działalności tych ośrodków. W przypadku SOW, które nie prowadzą szkół, zmiana standardów dotyczy całości działalności ośrodka. Najmniejszy zakres zmian dotyczy ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych (ORW), gdyż placówki te nie zapewniają wychowankom opieki całodobowej.</p> <p>Poniżej zostanie wykazane, że określone w projekcie rozporządzenia standardy, nie spowodują wzrostu wydatków w sposób uniemożliwiający ich finansowanie z dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Co więcej, niezbędne wydatki na zadania określone w projekcie rozporządzenia, będą mogły być pokryte ze środków samej tylko części oświatowej subwencji ogólnej.</p> <p>W corocznie wydawanym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, przewidziana jest dodatkowa waga zwiększająca środki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego prowadzących lub dotujących MOW, MOS, SOSW i SOW. W przypadku MOW waga ta wynosi 10, a w przypadku MOS, SOSW i SOW – 6,5. Ww. wagi dotyczą w przypadku MOW, MOS i SOSW części pozaszkolnej działalności tych ośrodków. Dla tak określonej wysokości wsparcia z budżetu państwa, dochody jednostek samorządu terytorialnego, są zwiększane (w pewnym uproszczeniu) średnio o kwotę ok. 52 587 zł³ (w przypadku MOW) i 34 181 zł (w przypadku MOS, SOSW i SOW) rocznie na wychowanka w ww. ośrodku.</p> <p>Dla dalszej analizy przyjęto następujące założenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wynagrodzenie wychowawców przyjęto na poziomie średniego wynagrodzenia wychowawców tych ośrodków wykazanego w systemie informacji oświatowej (SIO). Wynosi ono 74 337 zł rocznie wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Jest ono zatem wyższe (o ok. 10%) od średniego wynagrodzenia wszystkich nauczycieli. 2. Tygodniowy wymiar czasu pracy wychowawców z wychowankami przyjęto na poziomie pensum określonego w ustawie Karta Nauczyciela podwyższonym o średni wymiar godzin ponadwymiarowych wychowawców w tych placówkach (2,86 godzin tygodniowo). 3. Roczne wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników niepedagogicznych przyjęto na poziomie wynikającym z SIO z IX 2014 r., podwyższonym o wskaźnik prognozowanego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej między rokiem 2014 a 2015, wynoszącym 3,5%, tj. na poziomie 32 194 zł. 4. Wymiar etatów niepedagogicznych nieokreślonych w projekcie rozporządzenia przypadających na ośrodek przyjęto na podstawie badania odpowiedniego wymiaru tych etatów wynikających z SIO (tylko dla ośrodków prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego). Wymiar etatów niepedagogicznych określono w relacji do liczby wychowanków, uwzględniając jednak konieczność istnienia pewnych etatów niezależnie od liczby wychowanków. Technicznie do wyliczeń przyjęto wymiar etatów wynikający z analizy regresji liniowej, świadomie ignorując być może brak spełnienia wszystkich założeń
---	---

³ W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej szkołę zlokalizowane na terenie wiejskim, lub w miastach do 5 tys. mieszkańców, kwota jest statystycznie wyższa. Wynika to z uwzględniania w podziale części oświatowej subwencji ogólnej mechanizmu zwiększającego środki niezbędne na wypłatę dodatku wiejskiego i mieszkaniowego dla nauczycieli.

koniecznych do przeprowadzenia tego typu analizy. Uznano za ważniejszą konieczność uwzględnienia efektu stałej liczby etatów niepedagogicznych bez względu na liczbę wychowanków. W SIO zbierane są dane o etatach niepedagogicznych w ośrodkach łącznie ze szkołami. Przyjęto, że na część pozaszkolną przypada połowa koniecznych etatów - trzeba jednak przytoczyć, że analiza SOSW (posiadające szkoły) i SOW (nie posiadające szkół) prowadzonych przez samorządy terytorialne wskazywałaby, że na część pozaszkolną przypada jedynie ok. 30% etatów niepedagogicznych. Do analizy wzięto jednak wyższy wskaźnik (50%) gdyż samorządy terytorialne prowadzą jedynie kilka SOW. Ostatecznie przyjęto następującą zasadę określenia liczby etatów niepedagogicznych (nie określonych w projekcie niniejszego rozporządzenia w formie standardu):

- a. dla MOW: 4,64 etatu niezależnie od liczby wychowanków oraz dodatkowo 0,041 etatu na każdego wychowanka;
 - b. dla MOS: 4,47 etatu niezależnie od liczby wychowanków oraz dodatkowo 0,024 etatu na każdego wychowanka;
 - c. dla SOSW i SOW: 4,10 etatu niezależnie od liczby wychowanków oraz dodatkowo 0,094 etatu na każdego wychowanka.
5. Opieka nocna oznacza opiekę w wymiarze 8 godzin na dobę.
 6. Opieka dzienna w dni, w których uczniowie uczą się w szkole, oznacza opiekę w wymiarze 10 godzin na dobę.
 7. Opieka dzienna w dni, w których uczniowie nie uczą się w szkole, oznacza opiekę w wymiarze 16 godzin na dobę.
 8. Wychowankowie MOW przebywają w ośrodku przez cały rok.
 9. Wychowankowie MOS, SOSW i SOW co do zasady nie przebywają w tych ośrodkach w dni wolne od nauki. Przyjęto jednak, że każdy z tych ośrodków zapewnia opiekę dla jednej grupy wychowawczej w tych dniach.
 10. Do analizy SOSW i SOW przyjęto średnią wielkość grupy wychowawczej wynoszącą wg SIO 11 wychowanków.
 11. Wynagrodzenie i liczba godzin pracy specjalistów zatrudnionych w ośrodkach (w tym psychologów, pedagogów i doradców zawodowych) są identyczne jak wychowawców zatrudnionych w tych ośrodkach.

Ostatecznie, po przyjęciu powyższych założeń, można stwierdzić:

1. Dla MOW o liczbie wychowanków równej średniej arytmetycznej z liczby wychowanków wszystkich MOW wg. stanu na 30 IX 2014 r. (52 wychowanków):
 - a. minimalna liczba etatów wychowawców (w porze dziennej i nocnej) powinna wynosić 21,52;
 - b. minimalna liczba etatów specjalistów powinna wynosić $3 \frac{1}{3}$, z czego $1 \frac{2}{3}$ etatów psychologa, i po $\frac{5}{6}$ etatów pedagoga i doradcy zawodowego;
 - c. wydatki na wynagrodzenia wychowawców i specjalistów wyniosą ok. 1 847 tys. zł, co oznacza, że z przekazanych środków naliczanych odpowiednią wagą w algorytmie podziału subwencji (ok. 2 735 tys. zł, tj. $10 \times 5 \times 258,68 \times 52$) pozostanie ok. 887 tys. zł;
 - d. uwzględniając konieczne wydatki na zatrudnienie pracowników niepedagogicznych (6,79 etatów), zgodnie z przyjętymi i opisanymi wyżej założeniami (podkreślając, że wymiar tych etatów nie jest regulowany niniejszym projektem rozporządzenia), z naliczonych odpowiednią wagą środków finansowych, pozostanie kwota ok. 668 tys. zł, tj. ok. 12,9 tys. zł w przeliczeniu na jednego wychowanka i jednocześnie ok. 24% całości subwencji naliczonej dla MOW odpowiednią wagą.

Tabela 1. Wyniki analizy finansowej dla MOW

1	Liczba wychowanków	52
2	Liczba grup wychowawczych	5
3	Liczba etatów wychowawców w porze nocnej	6,25
4	Liczba etatów wychowawców w porze dziennej	15,26

5	Łączna liczba etatów pedagogów, psychologów i doradców zawodowych	3,33
6	Dochody subwencyjne w zł	2 734 513,60
7	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wychowawców i specjalistów w zł	1 847 445,46
8	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 w zł	887 068,14
9	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 w przeliczeniu na wychowanka w zł	17 059,00
10	Liczba etatów niepedagogicznych	6,79
11	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne pracowników niepedagogicznych w zł	218 622,36
12	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 i 11 w zł	668 430,18
13	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 i 12 w przeliczeniu na wychowanka w zł	12 854,73
14	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 i 11 na ucznia przeliczona na wagę w algorytmie	2,44
15	Odsetek pozostającej subwencji	24,4%

2. Dla MOS o liczbie wychowanków równej średniej arytmetycznej z liczby wychowanków wszystkich MOS wg. stanu na 30 IX 2014 r. (57 wychowanków):
- minimalna liczba etatów wychowawców (w porze dziennej i nocnej) powinna wynosić 14,48;
 - minimalna liczba etatów specjalistów powinna wynosić 3, z czego 1 i 1/2 etatów psychologa, i po 3/4 etatów pedagoga i doradcy zawodowego;
 - wydatki na wynagrodzenia wychowawców i specjalistów wyniosą ok. 1 300 tys. zł, co oznacza, że z przekazanych środków naliczanych odpowiednią wagą w algorytmie podziału subwencji (ok. 1 948 tys. zł, tj. $6,5 \times 5 258,68 \times 57$) pozostanie ok. 649 tys. zł;
 - uwzględniając konieczne wydatki na zatrudnienie pracowników niepedagogicznych (6,06 etatów), zgodnie z przyjętymi i opisanymi wyżej założeniami (podkreślając, że wymiar tych etatów nie jest regulowany niniejszym projektem rozporządzenia), z naliczonych odpowiednią wagą środków finansowych, pozostanie kwota ok. 454 tys. zł, tj. ok. 8,0 tys. zł w przeliczeniu na jednego wychowanka i jednocześnie ok. 23% całości subwencji naliczonej dla MOS odpowiednią wagą.

Tabela 2. Wyniki analizy finansowej dla MOS

1	Liczba wychowanków	57
2	Liczba grup wychowawczych	5
3	Liczba etatów wychowawców w porze nocnej	4,71
4	Liczba etatów wychowawców w porze dziennej	9,77
5	Łączna liczba etatów pedagogów, psychologów i doradców zawodowych	3,00
6	Dochody subwencyjne w zł	1 948 340,94
7	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wychowawców i specjalistów w zł	1 299 687,04
8	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 w zł	648 653,90
9	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 w przeliczeniu na wychowanka w zł	11 379,90
10	Liczba etatów niepedagogicznych	6,06
11	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne pracowników niepedagogicznych w zł	195 105,82
12	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 i 11 w zł	453 548,08
13	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 i 12 w przeliczeniu na wychowanka w zł	7 956,98
14	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 7 i 11 na ucznia przeliczona na wagę w algorytmie	1,51
15	Odsetek pozostającej subwencji	23,3%

3. Dla SOSW i SOW o liczbie wychowanków równej średniej arytmetycznej z liczby wychowanków wszystkich SOSW i SOW wg. stanu na 30 IX 2014 r. (41 wychowanków):
- minimalna liczba etatów wychowawców (w porze dziennej i nocnej) powinna wynosić 10,72;
 - minimalna liczba etatów pomocy wychowawców (w porze dziennej i nocnej) powinna wynosić 2,25;
 - minimalna liczba etatów specjalistów powinna wynosić 2 i 1/2, z czego 1 i 1/4 etatów psychologa, i po 5/8 etatów pedagoga i doradcy zawodowego;

- d. wydatki na wynagrodzenia wychowawców, pomocy wychowawców i specjalistów wyniosą ok. 1 066 tys. zł, co oznacza, że z przekazanych środków naliczanych odpowiednią wagą w algorytmie podziału subwencji (ok. 1 401 tys. zł, tj. $6,5 \times 5 258,68 \times 41$) pozostanie ok. 346 tys. zł;
- e. uwzględniając konieczne wydatki na zatrudnienie pracowników niepedagogicznych (7,95 etatów), zgodnie z przyjętymi i opisanymi wyżej założeniami (podkreślając, że wymiar tych etatów nie jest regulowany niniejszym projektem rozporządzenia), z naliczonych odpowiednią wagą środków finansowych, pozostanie kwota ok. 90 tys. zł, tj. ok. 2,2 tys. zł w przeliczeniu na jednego wychowanka i jednocześnie ok. 6% całości subwencji naliczonej dla SOSW i SOW odpowiednią wagą.

Tabela 3. Wyniki analizy finansowej dla SOSW i SOW

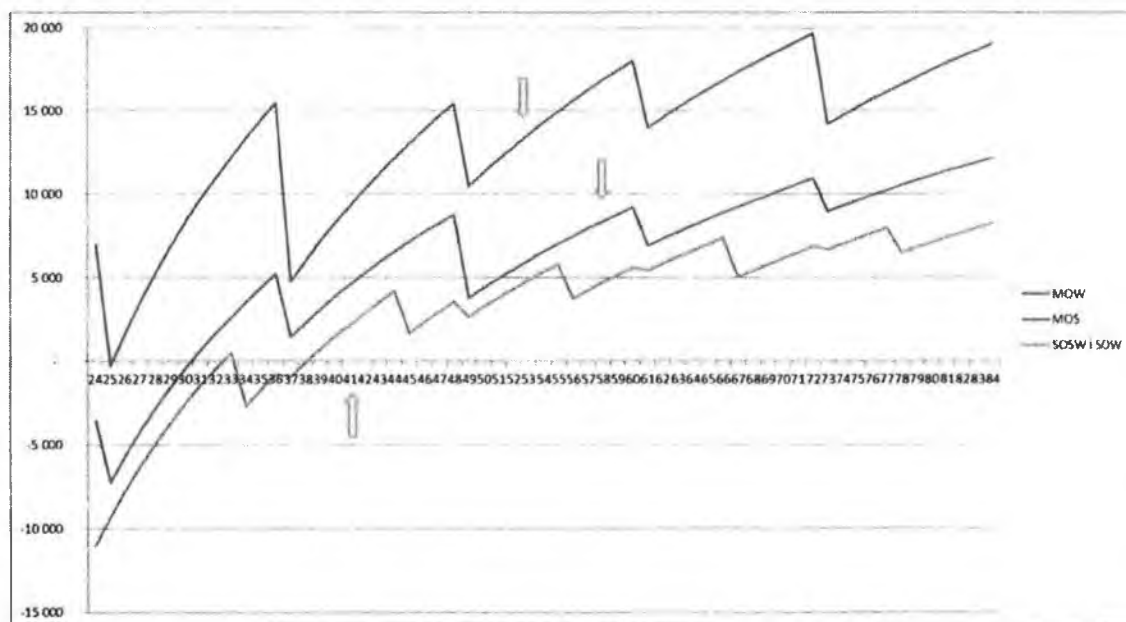
1	Liczba wychowanków	41
2	Liczba grup wychowawczych	4
3	Liczba etatów wychowawców w porze nocnej	2,08
4	Liczba etatów pomocy wychowawców w porze nocnej	1,00
5	Liczba etatów wychowawców w porze dziennej	8,64
6	Liczba etatów pomocy wychowawców w porze dziennej	1,25
7	Łączna liczba etatów pedagogów, psychologów i doradców zawodowych	2,50
8	Dochody subwencyjne w zł	1 401 438,22
9	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wychowawców, pomocy wychowawców i specjalistów w zł	1 055 339,16
10	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 9 w zł	346 099,06
11	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 9 na wychowanka w zł	8 441,4
12	Liczba etatów niepedagogicznych	7,95
13	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne pracowników niepedagogicznych w zł	256 039,15
14	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 9 i 13 w zł	90 051,92
15	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 8 i 12 na wychowanka w zł	2 196,58
16	Subwencja pomniejszona o wydatki z poz. 8 i 12 na wychowanka przeliczona na wagę w algorytmie	0,42
17	Odstetek pozostającej subwencji	6,4%

Podsumowując, po pokryciu wydatków określonych w rozporządzeniu oraz wydatków na wynagrodzenia i pochodne pracowników niepedagogicznych, jednostkom samorządu terytorialnego pozostaną jeszcze wolne środki wynikające z naliczenia odpowiednimi wagami przewidzianymi na MOW, MOS, SOSW i SOW, które mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków rzeczowych ponoszonych w tych ośrodkach, wydatków związanych z zatrudnieniem pracowników ponad minima określone w projekcie rozporządzenia oraz wydatków na wynagrodzenia dyrektorów tych ośrodków w części, w której nie realizują godzin pracy bezpośrednio z wychowankami. Najmniej środków z naliczonych odpowiednimi wagami pozostaje w SOSW i SOW. Zauważyć jednak należy, że w przypadku SOSW, w skład tych ośrodków wchodzi szkoły, na których uczniów naliczane są również środki odrębnymi wagami wynikającymi z algorytmu podziału części oświatowej subwencji ogólnej. SOSW finansując swoją działalność może optymalizować decyzje prowadząc jednocześnie szkołę i działalność pozaszkolną. Jeśli zaś chodzi o SOW, w skład których nie wchodzi szkoły, na 41 ośrodków, zaledwie 5 jest prowadzonych przez samorządy terytorialne. Pozostałe ośrodki są placówkami niepublicznymi, w których nie obowiązują regulacje dotyczące czasu pracy oraz minimalnych wynagrodzeń wychowawców na poziomie określonym dla placówek samorządowych. Pozostaje jeszcze raz podkreślić, że część oświatowa subwencji ogólnej jest zasadniczym, ale nie jedynym źródłem finansowania zadań oświatowych.

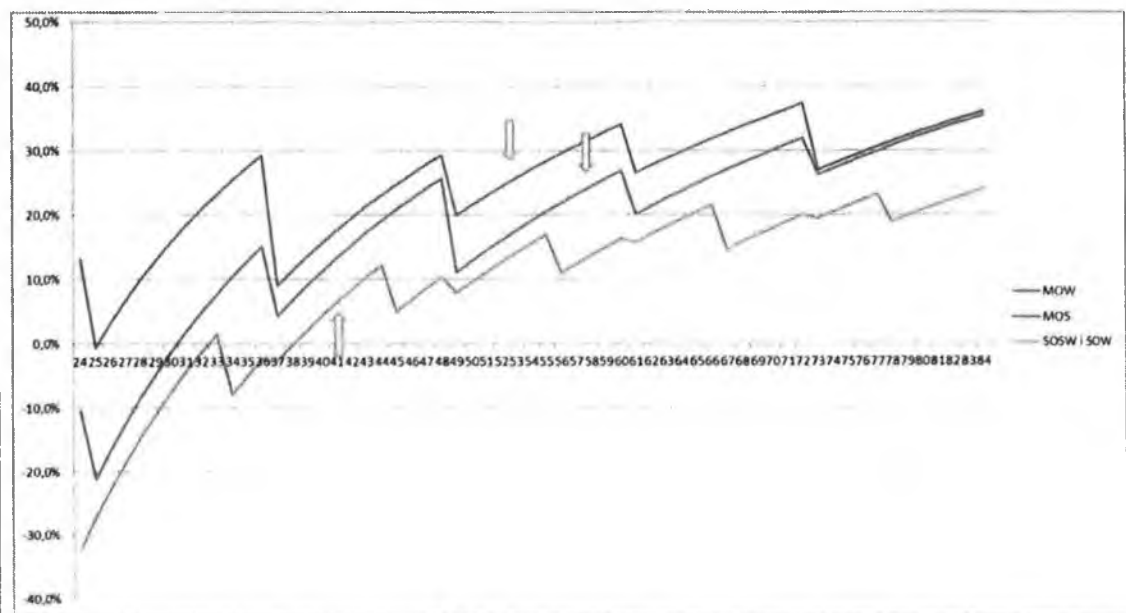
Powyższe analizy dotyczą ośrodków, w których liczba wychowanków jest równa średniej arytmetycznej z liczby wychowanków odpowiednich ośrodków wg stanu na 30 IX 2014 r. Poniżej przedstawione są wykresy prezentujące wyniki analiz, wg założeń przedstawionych w niniejszej ocenie skutków regulacji w zależności od liczby wychowanków. Wyniki są przedstawione w podziale na pozostającą wartość części oświatowej subwencji ogólnej w przeliczeniu na ucznia, procentową wartość pozostającej części oświatowej subwencji ogólnej w odniesieniu do przekazanej subwencji odpowiednią wagą oraz łącznej wysokości w skali ośrodka pozostającej części oświatowej subwencji ogólnej. Poprzez pozostającą wielkość części oświatowej subwencji ogólnej rozumie się część pozostającą po pokryciu wydatków na wynagrodzenia wraz

z pochodnymi od wynagrodzeń wychowawców, pomocy wychowawców i specjalistów, których minimalny wymiar zatrudnienia został określony w projekcie rozporządzenia oraz wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń pracowników niepedagogicznych, których wymiaru projekt rozporządzenia nie reguluje, ale których wymiar został określony na potrzeby oceny skutków regulacji wg założeń przyjętych w pkt 4 założeń. Analiza została przeprowadzona w przedziale od 24 do 84 wychowanków, co odpowiada ok. 86% MOW (w 5% MOW przebywa poniżej 24 wychowanków, a w 9% MOW przebywa powyżej 84 wychowanków); 70% MOS (w 12% MOS przebywa poniżej 24 wychowanków, a w 18% MOS przebywa powyżej 84 wychowanków); 69% SOSW i SOW (w 25% SOSW i SOW przebywa poniżej 24 wychowanków, a w 6% SOSW i SOW przebywa powyżej 84 wychowanków).

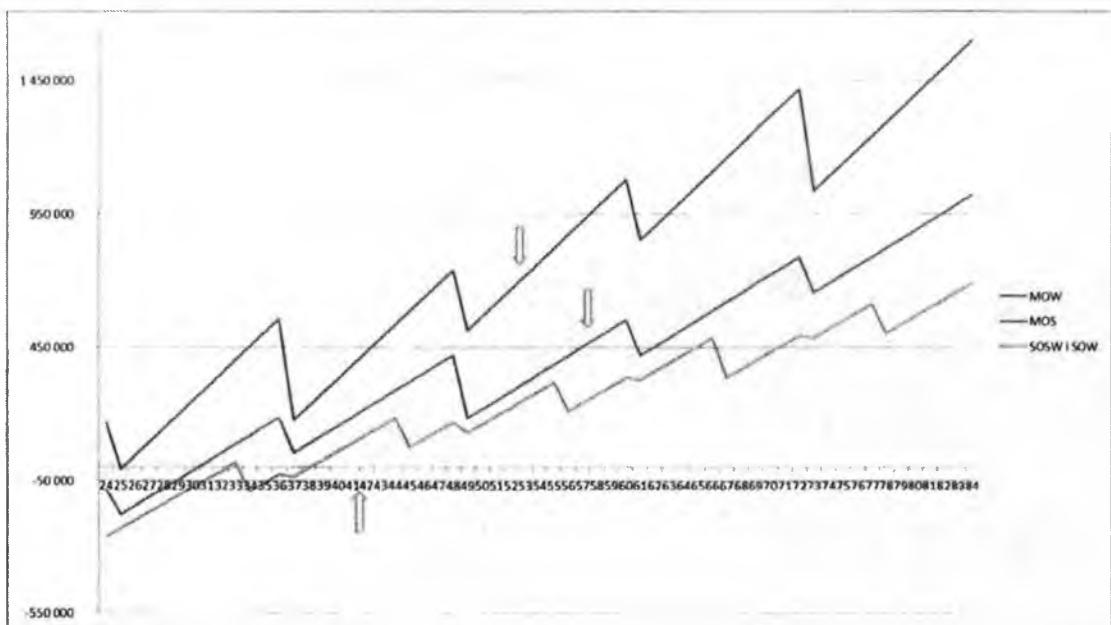
Wykres 1. Pozostająca wielkość części oświatowej subwencji ogólnej w przeliczeniu na wychowanka w zależności od liczby wychowanków (strzałkami oznaczono średnią wielkość ośrodka).

Wykres 2. Pozostająca wielkość części oświatowej subwencji ogólnej jako odsetek subwencji przekazanej na ośrodek odpowiednią wagą w zależności od liczby wychowanków (strzałkami oznaczono średnią wielkość ośrodka).

Wykres 3. Globalna wielkość pozostającej części oświatowej subwencji ogólnej przekazanej na ośrodek odpowiednią wagą w zależności od liczby wychowanków (strzałkami oznaczono średnią wielkość ośrodka).

Ewentualne zwiększone wydatki związane z niezbędnymi standardami wyposażenia ośrodków (§ 26 w przypadku MOW i MOS, §39 w przypadku SOSW i §51 w przypadku SOW), zależą od ich dotychczasowego wyposażenia. Ich szczegółowe określenie sankcjonuje oczekiwany minimalny standard, który do tej pory nie został tak szczegółowo określony. Przedstawione standardy wyposażenia stanowią minimum umożliwiające realizację celów działania MOW, MOS, SOSW i SOW. Na spełnienie tych standardów organy prowadzące ośrodki będą miały czas do końca sierpnia 2020 r. Możliwe jest pokrycie części wydatków niezbędnych na wyposażenie ośrodków dla tych jednostek samorządu terytorialnego, które obecnie ich nie spełniają, z rezerwy 0,4% części oświatowej subwencji ogólnej, pamiętając wszelako o ustawowej konieczności zasięgnięcia opinii w tej sprawie reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Czas w latach od wejścia w życie zmian		Skutki							Łącznie (0-10)	
		0	1	2	3	5	10			
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0		
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0		
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0		
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa						brak			
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw						brak			
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa						brak			

	domowe		
Niemierzalne			brak
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Organy prowadzące ośrodki dla dzieci i młodzieży, nie będące jednostkami samorządu terytorialnego, będą zobowiązane również do spełniania standardów określonych w projekcie rozporządzenia. Finansowanie tych ośrodków określają przepisy ustawy o systemie oświaty, które uwzględniają konieczność przekazywania tym ośrodkom środków finansowych przez jednostki samorządu terytorialnego w wysokości nie mniejszej niż określone w części oświatowej subwencji ogólnej.	
8.	Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
	☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).			☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:			☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.			☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
	Komentarz: Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zmiany obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.		
9.	Wpływ na rynek pracy		
	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wywoła istotnych skutków dla rynku pracy.		
10.	Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na pozostałe obszary.	
11.	Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		

	Planowany termin wejścia w życie - 1 września 2016 r.
12.	W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
	Ewaluacja efektów projektu nastąpi poprzez przeprowadzenie kontroli przeprowadzanych w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego przez kuratorów oświaty.
13.	14. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)